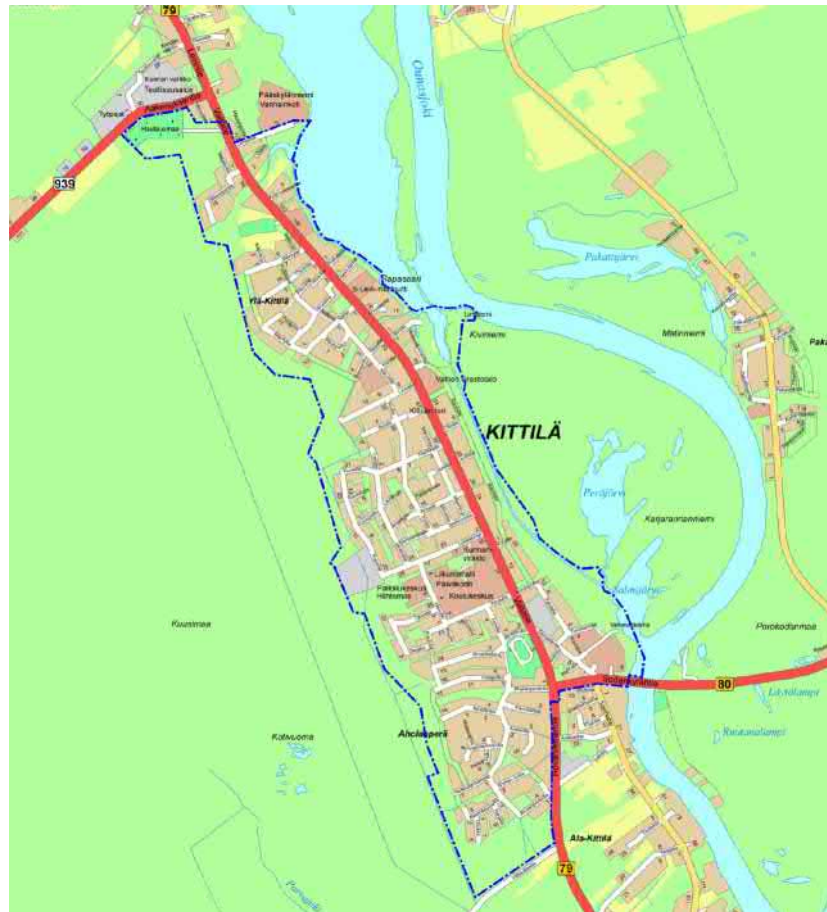

KITTILÄN KUNTA

Kittilän kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus, keskustan alue

Selostus, luonnos

Asemakaavan vireille tulosta on kuulutettu 4.3.2020
Valmisteluaineisto nähtävillä
Ehdotus nähtävillä
Kunnanhallituksen käsittely
Kunnanvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan

Sisällysluettelo

PERUS JA TUNNISTETIEDOT	1
TIIVISTELMÄ.....	2
2.1 Kaavaprosessin vaiheet	2
2.2 Asemakaava	2
2.3 Asemakaavan toteuttaminen.....	2
SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	3
3.1 Alueen yleiskuvaus	3
3.2 Rakennettu ympäristö ja taajamakuva	6
3.3 Arvokkaat kulttuuriympäristöt	7
3.4 Keskustan maisema	14
3.4.1 Valtatien (kt79) tiemaisema	15
3.4.2 Maamerkit.....	16
3.4.3 Jokimaisema	16
3.4.4 Keskustan maiseman arvot	17
3.5 Luonnonympäristö	17
3.5.1 Luontoarvot.....	17
3.5.2 Linnusto ja eläimistö	22
3.5.3 Suurmaisema ja perinnebiotopit.....	22
3.5.4 Natura-alueet ja suojelualueet.....	25
3.5.5 Maa- ja kallioperä	25
3.5.6 Vesistöt	26
3.5.7 Tulva-alueet.....	27
3.6 Kiinteät muinaisjäännökset	30
3.7 Teknisen huollon verkostot	31
3.8 Liikenneverkosto	33
3.9 Reitistö.....	35
3.10 Elinkeinot ja palvelut.....	36
3.11 Suunnittelutilanne	37
3.11.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)	37
3.11.2 Maakuntakaava	38
3.11.3 Yleiskaava.....	40
3.11.4 Asemakaava.....	43
3.12 Kantatien 79 yleissuunnitelman päivitys 2009	45
3.13 Kittilän kyläilmeen kehittämissuunnitelma 2019	46
3.14 Pohjakartta	47
3.15 Rakennusjärjestys	47
3.16 Maanomistus.....	47

ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	47
4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve	47
4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	48
4.3 Osallistuminen ja yhteistyö	48
4.3.1 Osalliset.....	48
4.3.2 Vireilletulo.....	48
4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenetelty.....	48
4.3.4 Viranomaisyhteistyö	49
4.4 Suunnittelun tavoitteet.....	49
4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	50
Asemakaavan kuvaus	51
5.1 Asemakaavan muutos ja laajennus	51
5.2 Mitoitus	56
5.3 Aluevaraukset ja merkinnät	56
5.4 Kaavamuutoksen vaikutukset.....	62
5.4.1 Luonto- ja ympäristövaikutukset.....	62
5.4.2 Natura-arvioinnin tarveharkinta	63
5.4.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön.....	63
5.4.4 Vaikutukset maisemaan ja taajamakuvaan.....	64
5.4.5 Arvokkaat kulttuuriympäristöt	64
5.4.6 Taloudelliset vaikutukset.....	64
5.4.7 Liikenteelliset vaikutukset	65
5.4.8 Vaikutukset vikistykseen.....	66
5.4.9 Sosiaaliset vaikutukset	66
5.4.10 Turvallisuusvaikutukset.....	67
5.5 Suhde kirkonkylän kyläilmeen kehittämissuunnitelmaan	67
5.6 Suhde osayleiskaavaan	69
5.7 Suhde maakuntakaavaan.....	71
5.8 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT).....	72
5.9 Nimistö	73
Asemakaavan toteutus.....	73

Liitteet:

- Asemakaava ortokuvassa

Muut asiakirjat:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
- Kittilän kirkonkylän kyläilmeen, viihtyisyyden, vetovoiman ja toiminnallisuuden kehittäminen (Sitowise/Arkkitehtitoimisto Jarmo Lokio Oy, 2019)
- Kantatie 79 Kittilän keskustan kohdalla, Yleissuunnitelman päivitys (Tiehallinto 2009)

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kittilän kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus, keskustan alue

PERUS JA TUNNISTETIEDOT

Selostus koskee 25.2.2022 päivättyä asemakaavaluonnosta.

Kunta: Kittilän kunta

Alueen nimi: 1. kunnanosa, Kittilä

Kaavan nimi: Kittilän kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus, keskustan alue. Korttelit 150-163, 201-229, 250-251, 253, 301-306, 309-340, 342, 345-370, 401-414, 416, 418, 419, 500-502, 504-507, 509-524.

Asemakaavan muutoksen ja laajennuksen kohteena on Kittilän kirkonkylän keskustan alue. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 300 ha, josta noin 25,8 ha on laajennus.

Asemakaavan muutos koskee Kittilän kirkonkylän keskustan kortteleita: 150-163, 201-229, 250-253, 301-306, 308-338, 342-343, 345-370, 401-414, (415 ruksattu), 416-419, 500-502, 504-521 ja niihin liittyvää katualuetta, puistoaluetta, lähivirkistysaluetta ja maa- ja metsätalousaluetta.

Asemakaavan muutoksella kortteli 252 yhtyy kortteliin 219, k-308 yhtyy kortteliin 311, k-343 yhtyy kortteliin 342 ja k-417 yhtyy kortteliin 416. Kortteli 508 poistuu. Korttelinumerot 339 ja 340 on lisätty teknillisenä korjauksena. Asemakaavan laajennuksella etelään muodostuu kolme uutta korttelia 522-524, katualuetta ja lähivirkistysaluetta.

Kaava on laatinut FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy. Projektipäällikkönä ja kaavoittajana toimii Eva Persson Puurula, arkkiteetti. SAFA, YKS 623.

Asemakaavan laatimisesta vastaa Kittilän kunta (Kittilän kunta, tekninen osasto, Valtatie 15, 99100 Kittilä). Kittilän kunnan edustajana työtä on valvonut maanmittausinsinööri Toni Juuti, 040 7622917, s-posti: toni.juuti@kittila.fi.

Kaava-alueen sijainti

Kuva 1. Suunnittelualueen ohjeellinen sijainti © MML 2020

TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Rakennus- ja ympäristölautakunta kuulutti Kittilän kirkonkylän asemakaavamuutoksen vireille tulosta 1.4.2020 37 §.

Kuulutus vireilletulosta 4.3.2020.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtäville 5.3. – 6.4.2020.

Valmisteluaineisto (luonnos) julkisesti nähtävillä

Ehdotus julkisesti nähtävillä

Kunnanhallituksen käsittely

Kunnanvaltuuston hyväksyminen

2.2 Asemakaava

Kittilän kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus koskee keskustan rakennettua aluetta, laajennus rakentamatonta aluetta.

Asemakaava päivitetään ja tarkistetaan. Nykyisen asemakaavan aluevarauksia, merkintöjä, rakennusoikeuksia ja yleismääräyksiä yhdenmukaistetaan.

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan taajaman tiivistämistä kirkonkylän pääraitin varrella (Valtatie, kt79) ja Valtatien liikennealueen levenemistä laadittujen kehittämissuunnitelmien tavoitteiden mukaan.

Asemakaavan laajennuksella mahdollistetaan taajaman laajennus etelään osayleiskaavan mukaisesti. Laajennuksella muodostuu AO-korttelit 522-525 ja niihin liittyvät katu- ja virkistysalueet.

Asemakaavan laajennuksilla liitetään valaistun ulkoilureitin aluetta asemakaavaan virkistysalueeksi (VL). Laajennuksella varmistetaan virkistysalueen riittävyttä ja reitistön jatkuvuutta. Liitetään myös Törilönpuistoon kuuluvia pieniä alueita.

2.3 Asemakaavan toteuttaminen

Asemakaavan toteutuminen alkaa heti voimaantullessaan rakentamista ohjaavana tekijänä. Toteutusta ohjaa kunnan rakennusvalvonta. Rakentaminen tapahtuu vuosikymmenien kuluessa tontti tai tontinosa kerrallaan.

Kittilän kunta tekee tarpeellisilta osin maanomistajien kanssa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 91 b §) mukaiset maankäytösopimukset.

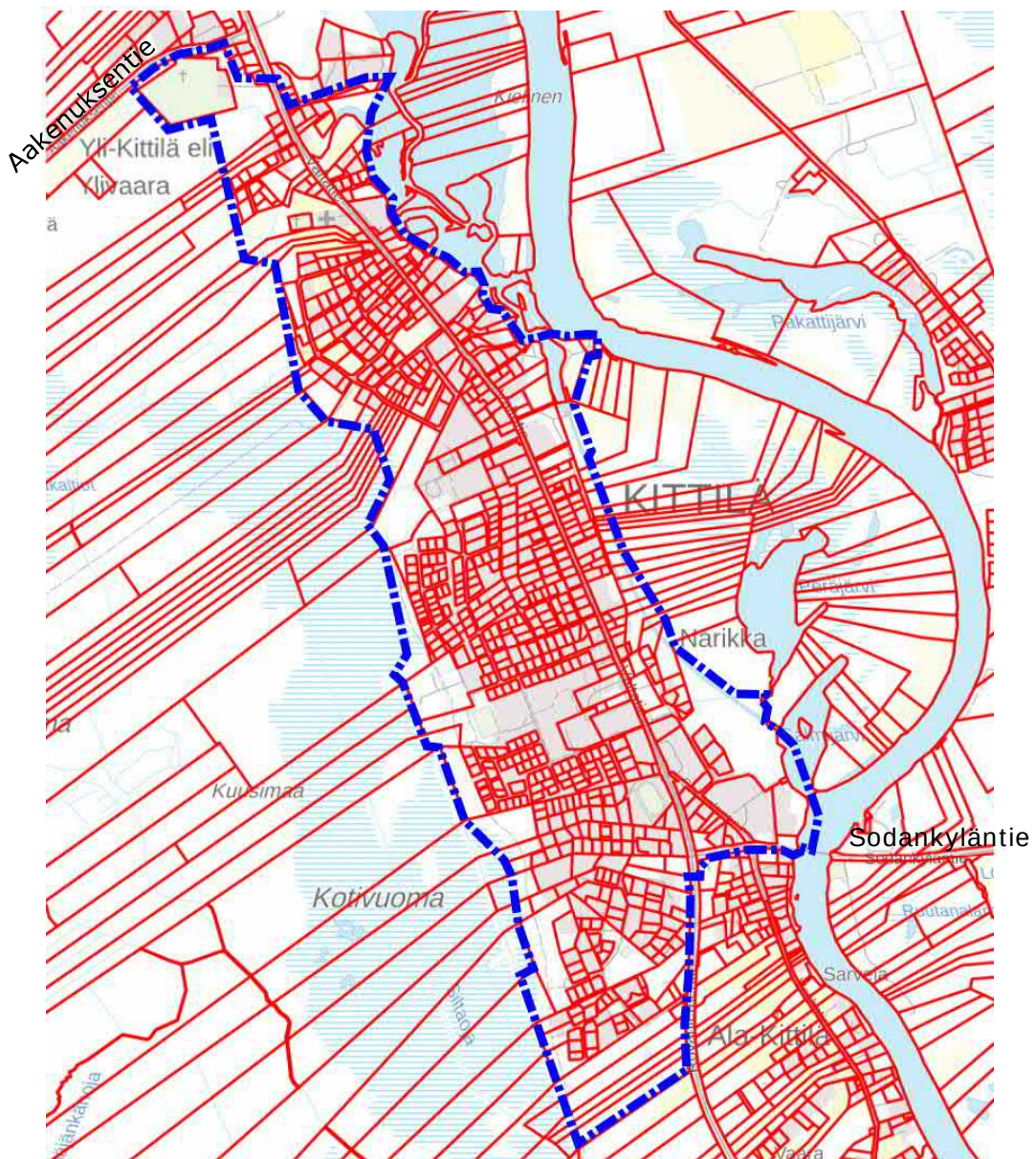
Rakentamisessa tulee noudattaa asemakaavoituksen tueksi laadittuja erillisiä rakennustapaohjeita.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

3.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue käsittää Kittilän kirkonkylän keskustan taajama-alueen Aakenuksentieltä Sodankyläntielle (molemmat kt80). Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Aakenuksentiehen, idässä Aakenusjokisuun tekoaltaaseen ja säännöstelykanavaan sekä Ounasjokeen rajautuvaan Karjarannaniemeen. Suunnittelualue rajautuu lännessä rakentamattomaan metsä- ja suoalueeseen (Kotivuoma). Eteläosaltaan suunnittelualue rajautuu idässä kaavoitettavaan Alakittilän alueeseen ja Sodankyläntiehen.

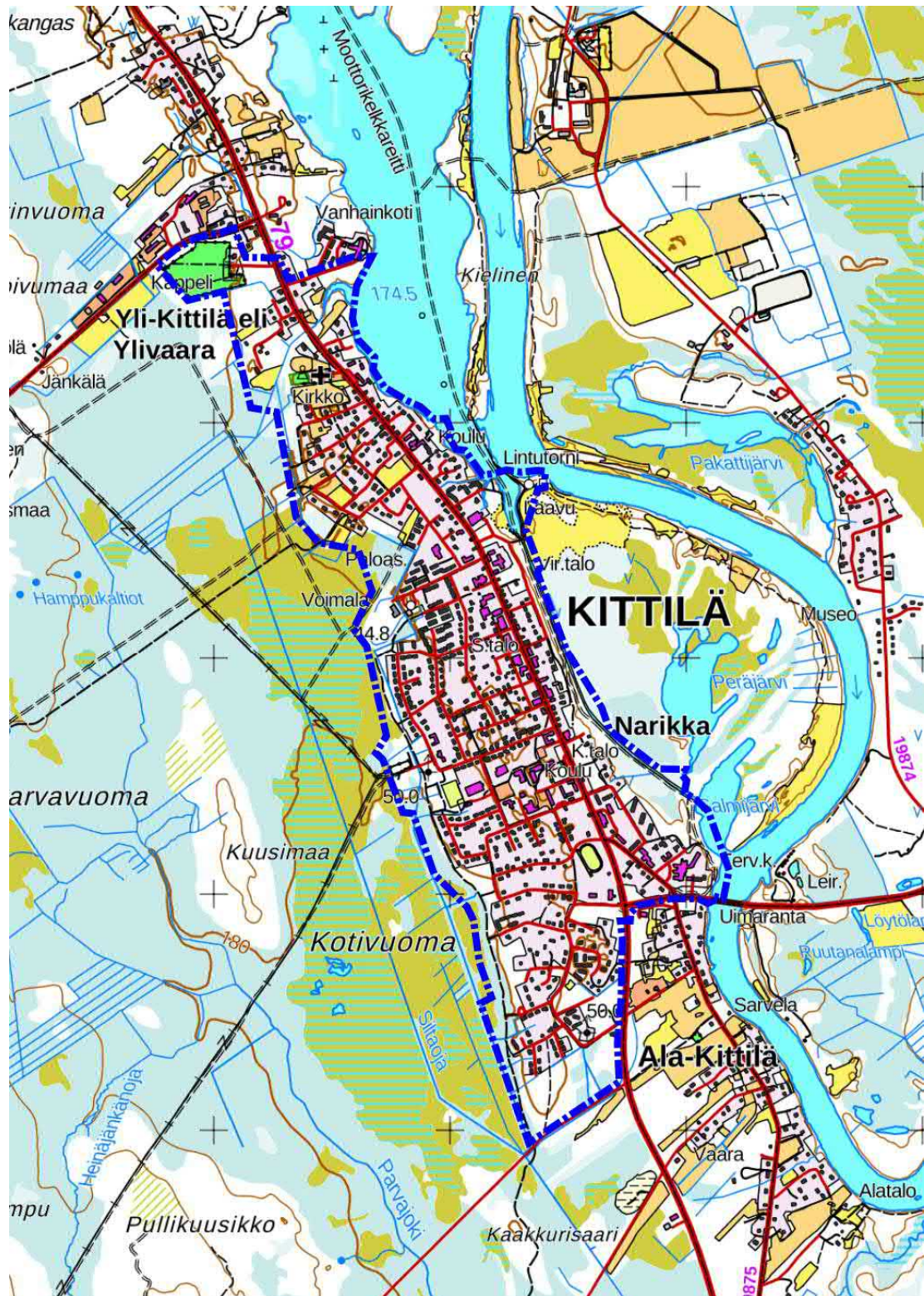
Suunnittelualue on melko tiheästi rakennettua keskustaajaman aluetta. Alueelle sijoittuu kunnallisten ja kaupallisten palveluiden lisäksi paljon asuntokantaa. Suunnittelualueen halki kulkee päätienä kantatie 79 (Valtatie).

Kuva 2. Suunnittelualueen rajaus, kiinteistörajat © MML 2021

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus, keskustan alue

Kuva 3. Suunnittelualan rajausta maastokartassa © MML 2021.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 4. Suunnittelualan rajausta ortokuvassa © MML 2021.

3.2 Rakennettu ympäristö ja taajamakuva

Kirkonkylän yleiskuva

Kittilän kirkonkylän taajama sijaitsee pääosin nauhamaisesti pohjoisetelä-suuntaisesti, keskustan halki linjatun pääkadun ympärille Valtatie (kt79). Suunnittelualue, kirkonkylän ydinalue, sijaitsee kokonaan Ounasjoen länsipuolella.

Valtatie (kt79) on samalla päätie ja kylänraitti. Nauhamaisen rakenteen vuoksi keskustalla ei ole selkeää keskipistettä, vaan kunnanvirasto, kirkko, palvelut ja kaupat sijoittuvat hajanaisesti pitkin pääraittia.

Kittilän kirkonkylästä kehittyi 1800-luvulla alueen hallinnollinen keskus. Oman seurakunnan saaminen 1825 ja sitä seurannut kirkon rakentaminen nostivat kirkonkylän merkitystä. Itsenäisyyden alkuvuosina kirkonkylästä kehittyi myös merkittävä koulukeskus. Lapin sota pyyhkäisi suurimman osan kirkonkylän rakennuskannasta. Jälleenrakennus käynnistyi pian sodan loputtua ja valtion varoin rakennettiin mm. koulurakennukset sekä posti- ja poliisitalot. Kirkonkylää halkovan kantatien varteen kohosi kaksi- ja yksikerroksisia liikerakennuksia, jotka ovat pitkälti luoneet pohjan tämänkin päivän kyläkuvalle.

Kittilän ydinkeskusta on sekoitus julkisia rakennuksia sekä omakotiasutusta useammalta aikakaudelta. Uudemmat kaupparakennukset ovat keskittyneet Valtatien länsipuolelle. Joen puoleisella alueella on pääosin vanhaa omakotitaloasutusta. Taajaman rakennukset ovat enimmäkseen kaksi- ja yksikerroksisia. Alueella on kaksi kerrostaloaluetta, jossa on kolmikerroksisia asuinrakennuksia ja muutama kolmikerroksinen erillISRakennus.

Kuva 5. Eri aikakausien rakennuskantaa Valtatien varrella. (Minna Takalo / FCG)

3.3 Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Osayleiskaavan laadinnan tueksi on laadittu Kittilän kirkonkylän osayleiskaavan rakennuskulttuuriselvitys (Tmi Lauri Putkonen/FCG Planeko Oy, raportti 8.4.2009). Selvityksen pohjalta arvokkaita kulttuuriympäristökohteita on merkitty osayleiskaavaan. Selvitys huomioidaan kirkonkylän asemakaavan muutoksessa ja laajennuksessa.

Suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja ympäristöjä (RKY 2009). Lähimmät kohteet ovat Särestöniemen erämaatila ja ateljee sekä Kaukosen kylä.

Maakunnallisesti arvokas kohde

Maakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin ympäristöihin (RKY 1993) suunnittelualueella kuuluu Kittilän kirkko, mikä on suojeltu kirkkolain perusteella. Kittilän kirkko on Tunturi-Lapin maakuntakaavan maisemaselvityksessä (vuodelta 2007) merkitty valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristökohteeksi, mikä on vanhentunut tieto.

”Hirsirakenteinen kirkko rakennettiin vuosina 1829-31 intendentinkonttorin / C.L. Engel laatiman suunnitelman mukaan. Kirkko oli alkuaan tornillinen pitkäkirkko, johon liittyi matalampi sakaristo. Arkkitehti Julius Basilier laajensi 1889 kirkkoa laajenevan seurakunnan tarpeisiin lisäämällä runkokuoneeseen ristivarret. Samalla torni korotettiin nykyiseen mittaansa. Muutos valmistui 1896. Kirkkoa on myöhemmin uusittu sisätiloiltaan. Kittilän kirkko on harvoja Lapin sodan tuhoilta säilyneitä kirkkoja. Anekdootti kertoo, että tämä oli arkkitehdin saksalaisen syntyperän ansiota. Kirkko sijaitsee näkyvästi avoimella paikalla pääraitin varrella. Näkyy avoimessa maisemassa selkeänä maamerkinä.”

Kuva 6. Kittilän kirkko.

Paikallisesti arvokkaat kohteet

Lauri Putkosen suorittaman inventoinnin perusteella osayleiskaavaan on merkitty suojeltavia rakennuksia MRL 41.2§ perusteella (sr) sekä miljöölle arvokkaita rakennuksia (srp). Nämä luokitellaan paikallisesti arvokkaiksi kohteiksi.

Yksi kohde poistuu (Nordean pankkirakennus) ja yksi on lisätty (Pohjolan osuuspankki).

- Entinen Postitalo ja Poliisitalo

Jälleenrakennuskauden yhtenäinen, kahden julkisen rakennuksen kokonaisuus kirkonkylän pääraitin varrella, paikallisesti arvokas.

”Suunnittelija Toivo Pelli / Rakennushallitus 1948. Lapin jälleenrakennuksen aikana rakennettiin posti- ja poliisitalot joka kuntaan. Rakennushallitus laati usealle kunnalle yhteisiä tyyppipiirustuksia ja niinpä Kittiläkin sai 1947 arkkitehti Antero Pernajan laatiman suunnitelman - samanlaisen kuin Ivalo, Sodankylä ja Pello. Tätä suunnitelmaa ei kuitenkaan toteutettu, vaan Kittilään rakennettiin Postitalo ja Käräjätalo arkkitehti Toivo Pelliin Rakennushallituksessa 1948 laatiman suunnitelman mukaan. Kaksikerroksiset tiilestä muuratut ja roiskerapatut rakennukset sijaitsevat kirkonkylän raitin varrella yhteisen pihan laidoilla. Postirakennuksen pääsisäänkäynti on rakennuksen kulmassa ja sen koristeluun on käytetty liuskekiveä. Postirakennuksen pihasiipinä on suurehko autotallirakennus.” (osayleiskaavan kohde sr-4)

Kuva 7. Entinen postitalo (vas) ja poliisitalo (oik)

- Kittilän emäntäkoulu Valtatie 82.

Korkeatasoista 1950-luvun oppilaitosarkkitehtuuria, paikallisesti arvokas.

”Kittilän emäntäkoulun, aiemman kotitalouskoulun, kolmikerroksinen koulurakennus matalampine siipiosineen rakennettiin vuosina 1951-53 Arkkitehtuuritoimisto Lindroosin (Elma ja Erik Lindroos) laatiman suunnitelman mukaan. Harjakattoisten talojen julkisivut ovat roiskerapattuja. Puiset räystäätuet ovat koristeelliset. Rakennuksissa toimii nykyisin Lapin ammattiopiston Levi-instituutti.” (osayleiskaavan kohde sr-6)

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 8. Entinen emäntäkoulu (kuva osayleiskaavan rakennusinventointiraportista)

- Kalervo Palsan pihapiiri, Palsa-Museo Kivitie 14b.

Lapin sodan tuhoilta säästynyt.

Taiteilija Kalervon Palsan (1947-1987) kotimuseo, johon kuuluvat kotimökki ja ateljee. Se on yksi harvoja nykypäivään asti säilyneitä Lapin sodan tuhoilta säästyneitä rakennuksia Kittilän kirkonkylällä. Palsa-Museo avattiin 2013. (osayleiskaavan kohde sr-7)

Kuva 9. Palsa-museo, ateljee (Kuva: www.palsamuseo.fi)

- Kittilän koulukeskus, Valtatie 9-11.

Jälleenrakennuskauden yhtenäinen koulukeskus, paikallisesti arvokas. Kittilän kansakoululaitos sai alkunsa vuonna 1886 kun kirkonkylän kansakoulu aloitti toimintansa. Varsinainen koulurakennus saatiin 1926, mutta se tuhoutui Lapin sodan seurauksena. Nykyinen koulukeskus on rakennettu jälleenrakennuskaudella. Ala-aste eli Lukkarin koulu rakennettiin vuosina 1948-50 arkkitehti L.E. Hansténin laatiman suunnitelman mukaan. Valtatien suuntainen kivinen, rapattu rakennus on kolmikerroksinen. Siihen liittyy matalampi siipiosa samalta ajalta. Samassa vaiheessa rakennettiin myös opettajien asuinrakennus ja oppilasasuntola. Kittilän lukio. Oppikoulu aloitti toimintansa Kittilässä 1928 Rohtolan palstatilan rakennuksessa, joka paloi 1944. Sodan jälkeen 1947 valmistui

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

arkkitehti Toivo Salervon suunnittelema kaksikerroksinen, kivinen koulurakennus. Se on ajalleen tyypillinen aumakattoinen ja julkisivuiltaan roiskerapattu koulu. Uusi ajanmukainen koulurakennus saatiin 1958. Sen suunnitteli Rakennushallituksen arkkitehti Annikki Virtanen. Kolmikerroksinen, harjakattoinen rakennus on myös roiskerapattu. Vanhempi koulutalo muutettiin 1960 ruokala-, keittiö- käsityö- ja kerhotiloiksi. (osayleiskaavan kohde srp2)

Valtatien varrella olevalle kolmikerroksiselle rakennukselle "Lukkarin koululle" on myönnetty purkulupa 2020. Rakennus vahingoittui tulipalossa 23.5.2021.

Kuva 10. Kittilän koulukeskus, julkisivut pihalle (kuvat osayleiskaavan rakennusinventointiraportista)

- Kittilän kunnanvirasto, Valtatie 15.

1980-luvun kunnantalo-arkkitehtuuria, paikallisesti arvokas. Arkkitehti Kari Poskiparran suunnittelema kunnantalo valmistui vuonna 1988. Punatiilinen rakennus muodostaa suojaosan pihan Valtatien varrella. Rakennusmassasta kohoaa korkeampi torniosa, jossa sijaitsee valtuustosali. (osayleiskaavan kohde srp3)

Kuva 11. Kittilän kunnantalo. (Minna Takalo/FCG)

- Einari Junttilan taidemuseo, Sammontie 5.

Jälleenrakennuskauden talo, johon liittyy paikallista taiteen historiaa. Taidemaalari Einari Junttila (1901-1975) on tunnetuimpia Lapin kuvaajia. Hänen kotitalonsa, tyypillinen jälleenrakennus-kauden omakotitalo, on

1991 lähtien hänen tuotantoon esittelevänä museona. (osayleiskaavan kohde srp4)

Kuva 12. Einar Junttilan taidemuseo (kuva osayleiskaavan rakennusinventointi-raportista)

- Nordean pankkirakennus, Valtatie 19.

Poistettava kohde: Rakennuksen arkkitehtuuri on kärsinyt myöhemmistä muutoksista (laajennus kahteen suuntaan). Arvo kylämiljööön kannalta on heikentynyt merkittävästi.

Tyypillinen 1950- ja 1960-lukujen vaihteen pankkirakennus. Nordean liikerakennus on valmistunut 1960 ja se edustaa 1950- ja 1960-lukujen vaihteen tyypillistä PYP:n pankkirakennusta. Arkkitehti Aarne Hytönen suunnitteli vastaavanlaisia konttorirakennuksia eri puolille maata. (osayleiskaavan kohde srp1)

Kuva 13. Nordean pankkirakennus, kuva osayleiskaavan rakennusinventointi-raportista (vas) ja kuva nykytilanteesta (oik).

- Pohjolan osuuspankki Valtatie 36.

Uusi kohde: Rakennus maisemapuineen on asemakaavamuutoksen ja laajennuksen suunnittelun yhteydessä todettu paikallisesti arvokkaaksi. Tunnusomainen kokonaisuus on kylämiljööön kannalta paikallisesti arvokas.

Pohjolan Osuuspankin rakennuksen julkisivu Valtatien varrella maisemapuineen on omaleimainen ja helposti tunnistettava. Rakennus

25.2.2022

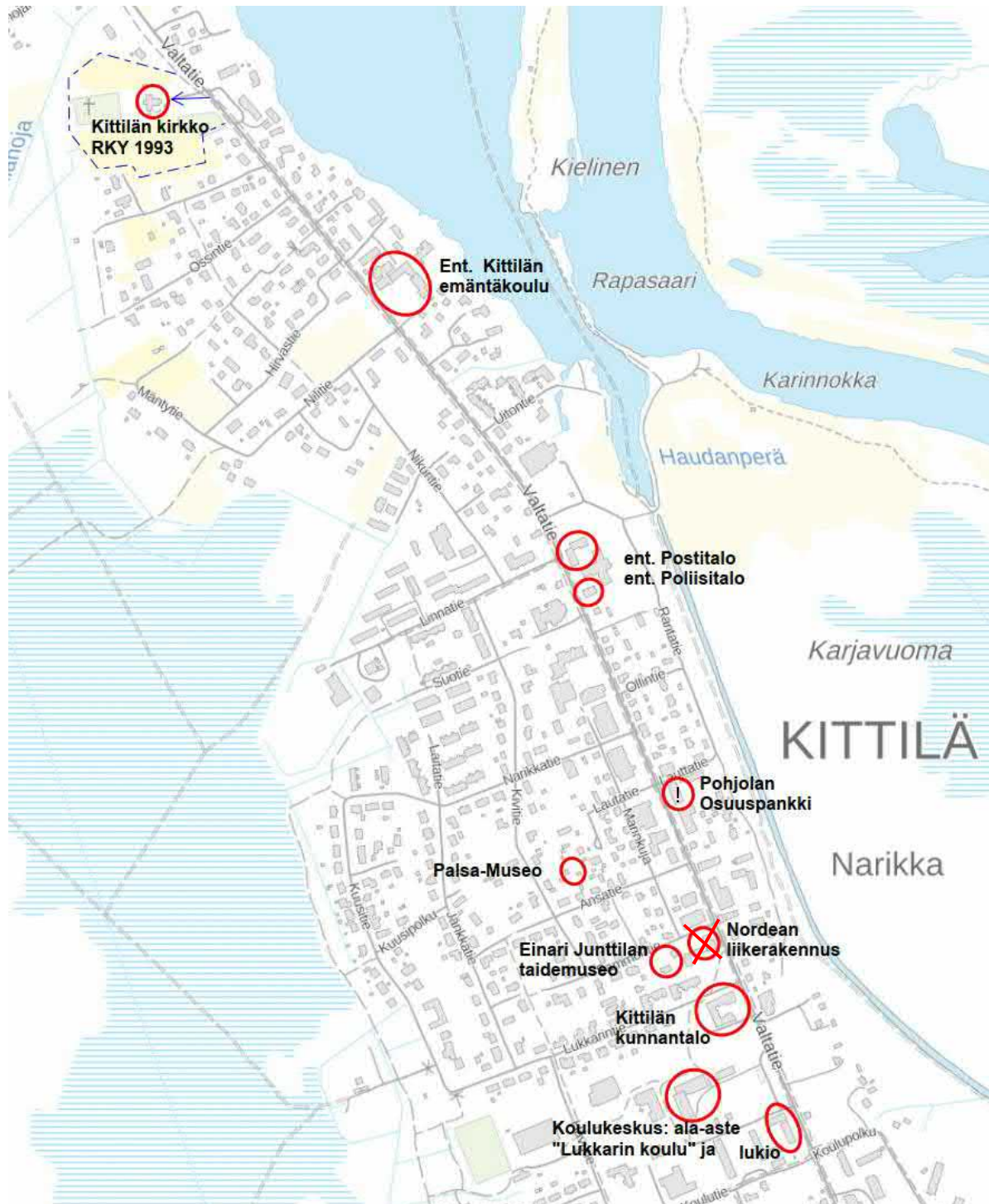
Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

sijaitsee Valtatien (Kantatie 79) kirkonkylän pääraitin varrella Kittilän ydinkeskustan tiemaiseman keskellä.

Kuva 14. Valtatien varrella kasvavia maisemapuita ja Pohjolan osuuspankki (Minna Takalo/FCG)

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 15. Arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt suunnittelualueella.

3.4 Keskustan maisema

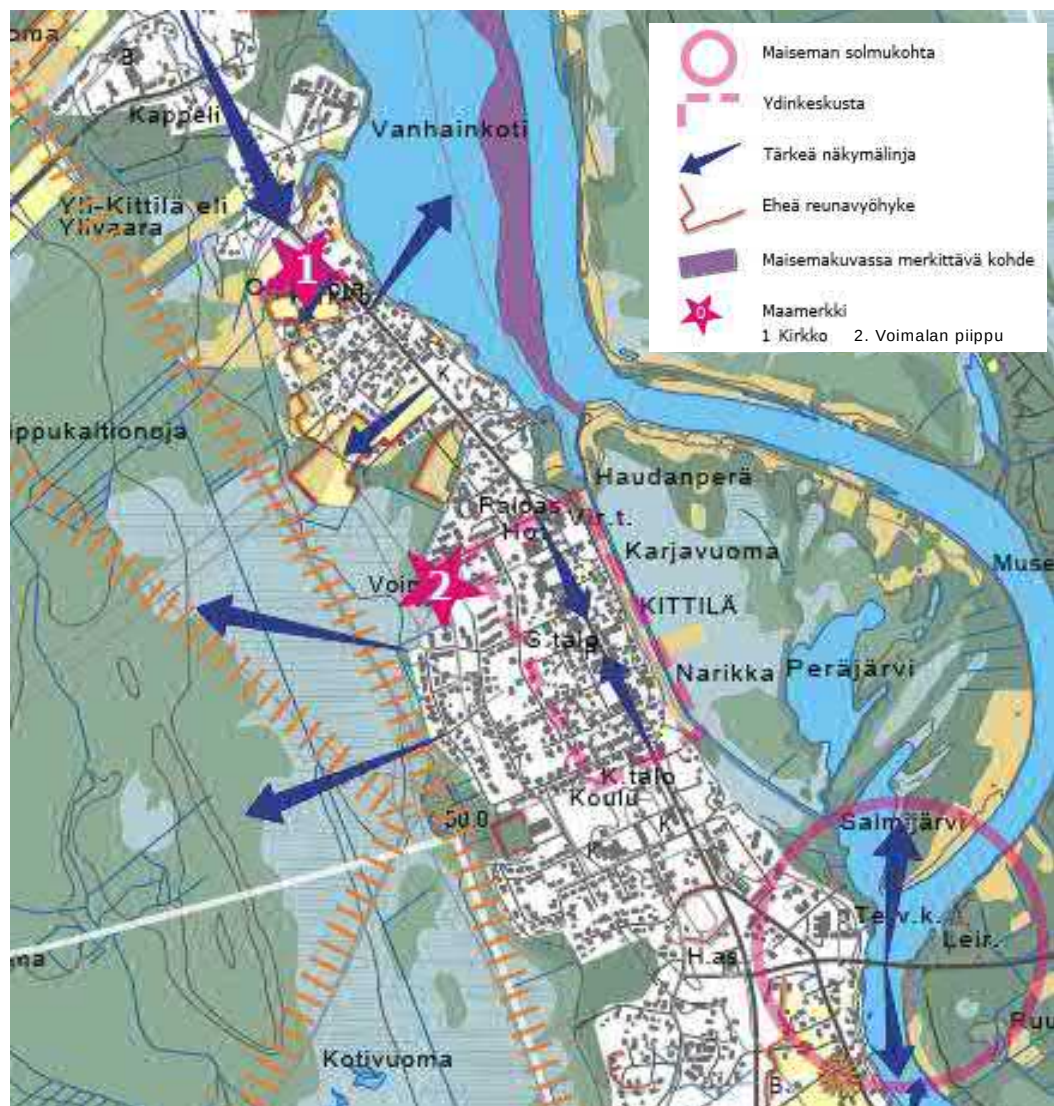
Kuva 16. Jokimaisema avautuu vain muutamasta kohtaa keskustan läpäisevän tien varrelta. Kuvassa jokimaisemaa kirkon parkkipaikalta nähtynä (Minna Takalo/FCG).

Kittilän kyläkeskus sijoittuu Ounasjoen laaksoon. Kyläkeskuksen ja sen länsipuolella sijaitsevien vaarojen välissä on laajoja, osittain puuttomia soita. Peltoaukeat keskustassa ovat pieniä ja nykyisin niittyalueina. Pisimmät näkymät avautuvat kohti Paartoselkää ja Isovaaraa. Karinnokan alueelta avautuu näkymä Levitunturin suuntaan. Erityisen tärkeitä näkymiä ovat päätieltä avautuvat harvat jokinäkymät. Tärkeimpänä maamerkkinä toimii kirkko. Maiseman solmukohdat liittyvät joen ja rakennetun ympäristön liittymiseen toisiinsa.

Kuva 17. Keskustassa on muutamia avoimia niittyjä, joilta avautuu maisemat ympäröiville vaaroille (Minna Takalo/FCG).

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 18. Maisemakuva (Lähde: Kittilän kirkonkylän osayleiskaava, Maisemaselvitys 2008)

3.4.1 Valtatien (kt79) tiemaisema

Tiivis keskusta sijoittuu nauhamaisesti joen suuntaisesti, keskustan halki linjatun pääkadun ympärille. Valtatie (kt79) sijoittuu kaava-alueen keskelle. Valtatie on leveydeltään melko suuri, joten sillä on voimakas merkitys keskusta-alueen maisemaan. Valtatietä pitkin avautuu pisimpiä alueen sisäisiä näkymiä. Vaikka Valtatie on suoralinjainen ja melko leveä mittakaavaltaan, niin se on maisemallisesti viehättävä vaihtuvan, eri aikakauden rakennusten ja runsaan tienvarsipuuston vuoksi.

Etelästä lähestyttäessä keskusta-aluetta ensimmäinen vaikuttava elementti on korkeahko vanha koulurakennus. Tien vieressä kasvavat suuret havupuut lisäävät maisemallisuutta. Koulun jälkeen tien varressa sijaitsevat kunnantalo ja kirjasto. Yhdessä saman aikakauden rakennuksina ne luovat alueelle tasapainoisen ilmeen. Näistä rakennuksista alkaa varsinainen ydinkeskustan alue.

Kittilän ydinkeskusta on sekoitus julkisia rakennuksia sekä omakotiasutusta useammalta aikakaudelta. Omakotiasutus häiritsee mielikuvaa keskusta-alueesta.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Uudemmat kaupparakennukset ovat keskittyneet Valtatien länsipuolelle. Joen puoleisella alueella on pääosin vanhaa omakotitaloasutusta. Ydinkeskustan alueelta ei jokinäkymiä juuri ole. Valtatien varrelle on säästetty ja/tai istutettu aikoinaan muutama kaunis puuyksilö, maisemapuu, muutoin alue on paikoitusalueille varattua avointa tilaa.

Ydinkeskustan alue vaikuttaa päättyvän S-Marketin luokse. Pohjoiseen päin mentäessä Valtatien varrella on vielä muutama liikerakennus, mutta alue muuttuu harvakseltaan rakennetuksi tiemaisemaksi. Valtatien varrelle osuu muutamia avoimia maisematiloja, mm. entisen emäntäkoulun, nykyisen ammattiopiston paikoitusalueelta aukeaa pitkä näkymä Isovaaraa kohti.

Kittilän kirkon ohituksen jälkeen pohjoiseen päin Valtatie kapenee hieman, johtuen erillisestä kevyen liikenteen väylästä. Alue muuttuu metsäisemmäksi ja rakennuskanta vähenee. Jokea ei näy enää maisemassa. Pohjoisessa metsäisen alueen keskellä sijaitsee hautausmaa.

3.4.2 Maamerkit

Kittilän kirkko on alueella tärkeä maamerkki ja valtakunnallisesti merkittävä Lapin sodassa säästynyt puukirkko. Kirkkoa ympäröivä avoin maisematila luo vaikuttavan elementin alueelle. Kirkon vieressä sijaitseva leikkipuiston alue hieman vähentää arvokkuutta.

Osayleiskaavan maisemaselvityksessä toiseksi maamerkiksi on osoitettu voimalan piippu. Piippu näkyy muutamiin kohtiin Valtatielle. Piippu sijaitsee suunnittelualueen laidalla eikä se häiritse maisemassa erityisenä elementtinä.

3.4.3 Jokimaisema

Ounasjokea on muokattu Kittilän keskustan kohdalla patoamalla Aakenusjoen suistoon allas, jolloin keskustan kohdalle on jokirannassa muodostunut järvimäinen maisema. Kaava-alue ei siten rajaudu varsinaisesti Ounasjokeen, jonka uoma virtaa altaan itäpuolella. Kaava-alue rajautu Karinnokan lähivirkistysalueeseen, jossa on lintutorni ja taukorakenteita sekä mm. matonpesupaikka. Karinnokalta avautuu hienot näkymät keskustan alueelle ja myös Levitunturin suuntaan.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 19. Karinnokan alueelta maisemassa näkyvät kirkontorni ja myös Levitunturi. Kuvassa Aakenusjoen altaan pato, josta vesi virtaa Ounasjokeen. (Minna Takalo/FCG)

3.4.4 Keskustan maiseman arvot

Kirkon ympäristö

Kaava-alueelle tai sen lähialueelle ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on Ounasjoen varren kulttuurimaisemakohde Kaukonen.

Paikallisesti arvokas maisema-alue on Kittilän kirkon ympäristö, joka on yleiskaavassa esitetty taajamakuvallisesti merkittävänä alueena, jolla sijaitsee kirkkolain 14 luvun 5§:n nojalla suojeltuja kirkollisia rakennuksia ja rakenteita. Kirkon vaikuttavuutta lisää ympäröivä avoin maisematila.

Kirkon edustan pelto ja puisto tulee pitää avoimena, alueelle ei saa istuttaa puita, pensaita tai pystyttää opasteita tai muita rakenteita tavalla, joka vähentää kirkon juhlallista asemaa ympäristöön nähden.

3.5 Luonnonympäristö

Keskustan asemakaavan muutos- ja täydennysalueelle ei sijoitu luonnontilaisia luontotyyppejä.

3.5.1 Luontoarvot

Kasvillisuus ja luontotyypit

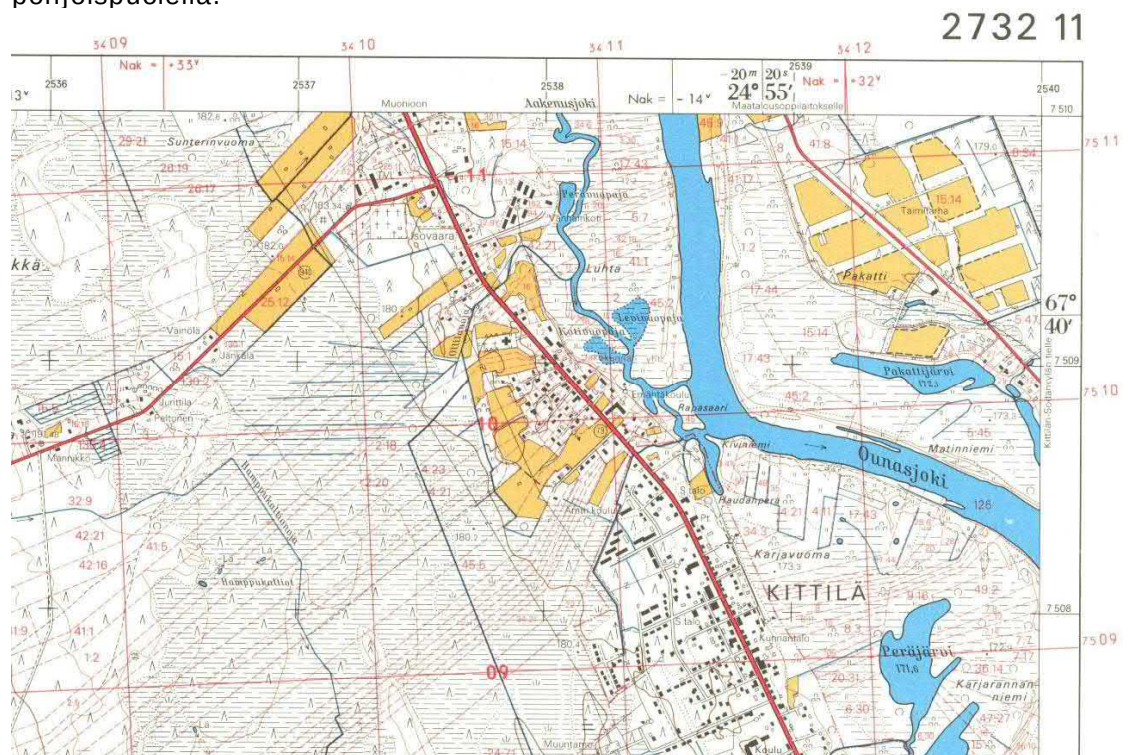
Keskustan ja Alakittilän alueelle toteutettiin kahden maastotyöpäivän kattava luontoselvitys heinäkuussa 2020. Selvityksen on toteuttanut FM biologi Minna Takalo FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kaava-alue rajautuu idässä Aakenusjoen suistoon padottuun altaaseen, jonka itä- ja kaakkoispuolelle sijoittuvat keskustan luontoarvoiltaan merkittävimmät kohteet eli turvasaarten ja -rantojen lammaslaitumina hoidetut perinnebiotoopit. Aakenusjokisuun patoamisjärjestelyillä on Ounasjoen luhtaan toteutettu allas, jonka jälkeen joen vedet on johdettu Kielisen ja Karinnokan välisen pohjapadon kautta takaisin Ounasjokeen. Osa vesistä on johdettu kaivetun kanavan ja Salmijärven kautta takaisin Ounasjokeen. Patoamisjärjestelyjen seurauksena entinen Karjarannanniemi on nykyisin säännöstelykanavan erottama saari ja lampaiden pito alueen laitumella helpottunut. Karjarannanniemeen sijoittuu valtakunnallisesti arvokas perinnemaisema, joka näkyy Ounasjoen ylittävältä sillalta (Sodankyläntie). Perinnebiotooppien kohteet eivät sijoitu asemakaavan muutosalueelle.

Vanhalta peruskartalta (kuva 18) voidaan havaita, että varsinainen Ounasjoki sijoittuu etäämmälle keskustan rakennuskannasta ja nykyisen Aakenusjoen altaan paikalla on ollut kapea Aakenusjoen uoma sekä laaja luhta Karjavuoman pohjoispuolella.

Kuva 20. Ote vuoden 1983 peruskartasta, ©. MML, vanhat kartat.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 21. Haudanperän perinnebiotooppeja, Narikan saaren lammaslaitumella (Minna Takalo / FCG).

Keskustan taajama-alueella kivennäismaan metsätyyppejä esiintyy pääasiassa vain kaava-alueen eteläosissa valaistun kuntoradan ja Väliauttontien välisellä alueella. Metsät ovat tuoreen kankaan talousmetsiä. Rovaniementien varrella esiintyy ojitettuja korpimuuttumia, missä alkuperäinen korpityyppi on lähinnä mustikkakorpea ja muurainkorpea.

Keskustan länsipuolelle sijoittuu Parvavuoman–Kotivuoman laaja avosualue, jossa edustavimmat alueet ovat lettoista rimpinevaa. Kaava-alueelle ulottuva osa suolaiteesta on vahvasti muuttunut, sillä alueelle kaivettu Siltaoja on kuivattanut suota. Kaava-alueella suon laiteessa on kanava, sähkölinjoja ja näiden lähituntumassa isovarpuvämettä, paikoin lyhytkortista rimpinevaa ja rahkoittunutta niukkapuustoista nevarvämettä. Kotivuoman laiteeseen sijoittuu valaistu kuntorata, suon alueella risteilee polkuverkosto ja se toimii keskustan asutusalueen lähivirkistysalueena. Kaava-alueelta ei tulkittu edustavaa rajattavaa suoluontokohdetta.

Länsiosissa turvemaan ja kivennäismaan laiteella esiintyy isovarpuisia turvekankaita sekä kuivahkon kankaan ja tuoreen kankaan sekapuustoisia metsäkaistaleita nykyisen omakotiasutuksen takapihojen ja kuntoradan alueilla. Kaava-alueen pohjoisosissa kappelin ja hautausmaan lähialueella on tuoreen kankaan kuusivaltaisia metsiä.

Kaava-alueen rantaviiva ei ole luonnontilaista, vaan patoamalla toteutetun Aakenuksen jokialtaan tulvanalaista rantavyöhykettä. Haudanperän alueella osa Ounasjoen vesistä on ohjattu Virastotalon itäpuolella kanavaan.

Keskustan alueelle sijoittuu useita pieniä entisiä peltoalueita, jolla on nykyisin luonnonniittyä. Etenkin kirkonseudun niitty on edustava myös maisemallisesti. Luonnonniityt lisäävät taajaman viihtyisyyttä ja osaltaan lisäävät luonnon monimuotoisuutta rakennetussa ympäristössä.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 22. Kotivuoman aapasuoalueen laidetta keskustan länsi- ja lounaispuolella.

Kuva 23. Kaava-alueen lounaisosaan sijoittuu pieni alue tuoreen kankaan talousmetsää.

Kuva 24. Keskustan itäpuolella tulvanalaista rantavyöhykettä Aakenusjoen altaalla.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 25. Keskustan alueella on useita pieniä joutomaita ja peltoalueita, jolla esiintyy niittykasvillisuutta (Minna Takalo / FCG).

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

3.5.2 Linnusto ja eläimistö

Kuva 26. Karinnokan lintutornilta voi havainnoida keskustan tuntumassa pesivää linnustoa.

Kaava-alue on lähes täysin rakennettua ja ihmistoiminnan alaista aluetta, jolloin luonnonvaraisen eläimistön esiintyminen alueella on satunnaista. Lähinnä metsäjänis ja muut piennisäkkäät voivat esiintyä taajama-alueella. Sen sijaan kaava-alue rajautuu sekä idässä että lännessä linnuston kannalta edustaviin elinympäristöihin. Suoalueiden pesimälinnusto Kotivuoman ja Parvavuoman alueilla sekä Aakenuksen jokialtaan alueen pesivä vesi- ja rantalinnusto ovat osa keskustan asukkaiden äänimaailmaa ja lähivirkistyskohteita. Kaava-alueen itäosa rajautuu Karinnokan virkistysalueeseen, jossa on laavu ja lintutorni. Alue on merkittävä luontokohde taajaman asukkaille. Laidunnetut tulvasaaret ovat merkittäviä pesimäalueita useille kahlaajille, mm. suokukolle. Aakenuksen altaalla pesii sorsalintuja sekä tiira- ja lokkilintuja.

3.5.3 Suurmaisema ja perinnebiotopit

Suunnittelualue kuuluu maisemarakenteeltaan Peräpohjola-Lapin maisemamaakunnan Aapa-Lapin seutuun. Tyypillistä alueella ovat laajat vaarojen väleihin sijoittuvat avoimet aapasuot. Maaperä on vaihtelevaa moreenimaata ja suurimpien jokien varsilla on hienojakoisia jokikerrostumia. Alueella on hyvin vähän järviä. Etelä- ja Keski-Lapin maisemaselvityksessä (Muhonen, Savolainen, 2013) Länsi-Lapin tunturiseutu jaetaan kahteen osa-alueeseen. Suunnittelualue sijoittuu Aapa-Lapin seudun Ounasjoen latva-alueeseen.

Kittilä kuuluu Perä-Pohjolan kasvillisuusvyöhykkeelle, missä kasvillisuus on suurimmaksi osaksi karua ja metsät ovat yleisimmin mäntyvaltaista sekametsää. Rehevimmät osat kasvillisuusvyöhykkeellä sijoittuvat puro- ja jokilaaksoihin sekä Kittilän letto- ja lehtokeskuksen alueen viljaville soille. Pienet viljelyalat sijaitsevat jokien varsilla.

Kittilän keskustaajama sijoittuu Ounasjoen ja Parvavuoma–Kotivuoman väliselle alavammalle alueelle ja keskustan tuntumassa on alavia tulvasaaria ja niittyjä, joista osa kuuluu hoidettuihin perinnebiotooppeihin.

Kuva 27. Karinnokan suunnasta avautuu maisema Levitunturille. (Minna Takalo/FCG)

Perinnebiotoopit

Kittilän kirkonkylän lähialueelle (suunnittelualueen ulkopuolelle) sijoittuu perinnemaisemakohteita; Kirkonkylän lammaslaidun ja Lassinpalon lammaslaidun.

Kirkonkylän lammaslaidun sijoittuu kirkonkylän tuntumassa sijaitsevalle saarelle ja sen tulvaniityt avautuvat maisemallisesti kauniina Ounasjoen ylittävältä sillalta. Laidunnetulta saarelta (Narikka) löytyvät kaikki tulvaniittyjen kasvillisuustyypit. Kittilän keskustan tuntumassa olevat laiduntulvasaaret ovat valtakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja.

Lassinpalon lammaslaidun on kirkonkylän laajan lammaslaitumen vastarannalla. Laitumen ranta on avoin ja jyrkästi kumpuilevalla rantatöyräällä on jonkin verran koivua, katajaa ja pajua. Kohde on paikallisesti arvokas.

Kuva 28. Näkymä Sodankyläntien sillalta kohti tulvasaaria. (Minna Takalo/FCG)

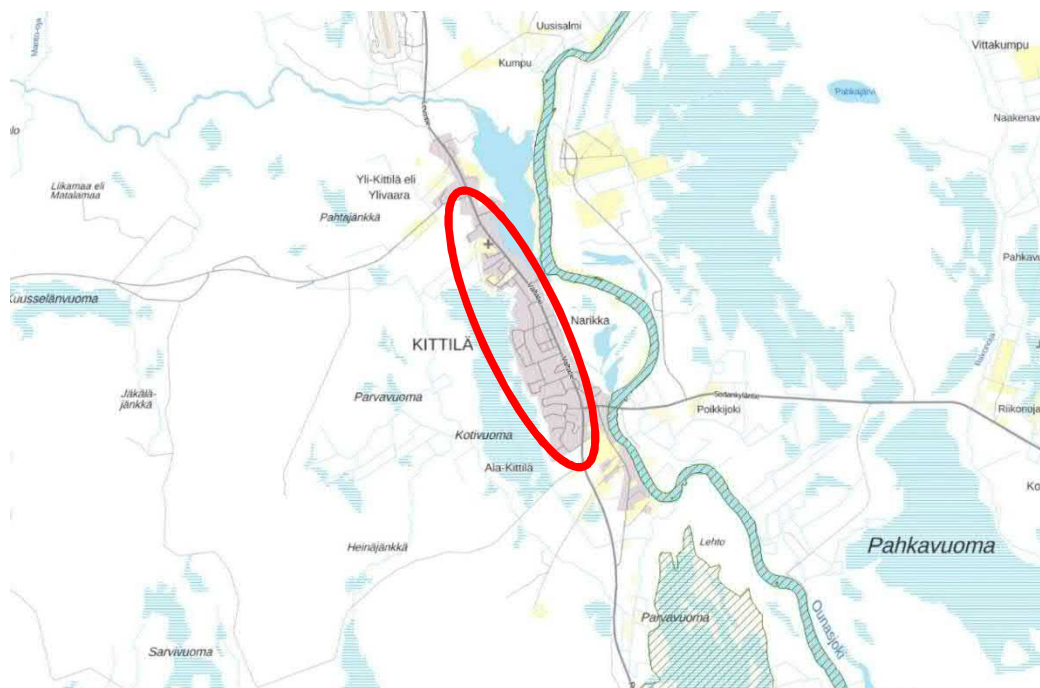

Kuva 29. Ounasjokivarren tulvaniittyjä kirkonkylän tuntumassa, Karjarannaniemi. (Minna Takalo/FCG)

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

3.5.4 Natura-alueet ja suojelualueet

Kuva 30. Ounasjoen Natura-alue sivuaa kaava-aluetta idässä ja Parvavuoman Natura-alue sijoittuu yli 2 kilometriä kaava-alueen eteläpuolelle.

Kaava-alueen itäpuolelle sijoittuu Ounasjoen Natura-alue (FI1301318, SAC). Ounasjoen Natura-alue kattaa jokiuoman, jonka pituus välillä Ounasjärven luusua-Kemijoki on noin 300 km ja tästä kaava-alueen lähituntumassa oleva Natura-alueen osa on noin viisi kilometriä. Kaava-alue rajautuu Natura-alueeseen ainoastaan Karinnokan lintutornin rannassa sekä kaava-alueen eteläosassa joen ylittävän sillan pohjoispuolella, terveyskeskuksen rannassa.

Kaava-alueen eteläpuolelle (noin 2,2 km) sijoittuu lisäksi Ahvenvuoman Natura-alue (FI1300603, SAC).

Kaava-alueelle tai sen lähialueelle ei sijoitu yksityismaan luonnonsuojelualueita.

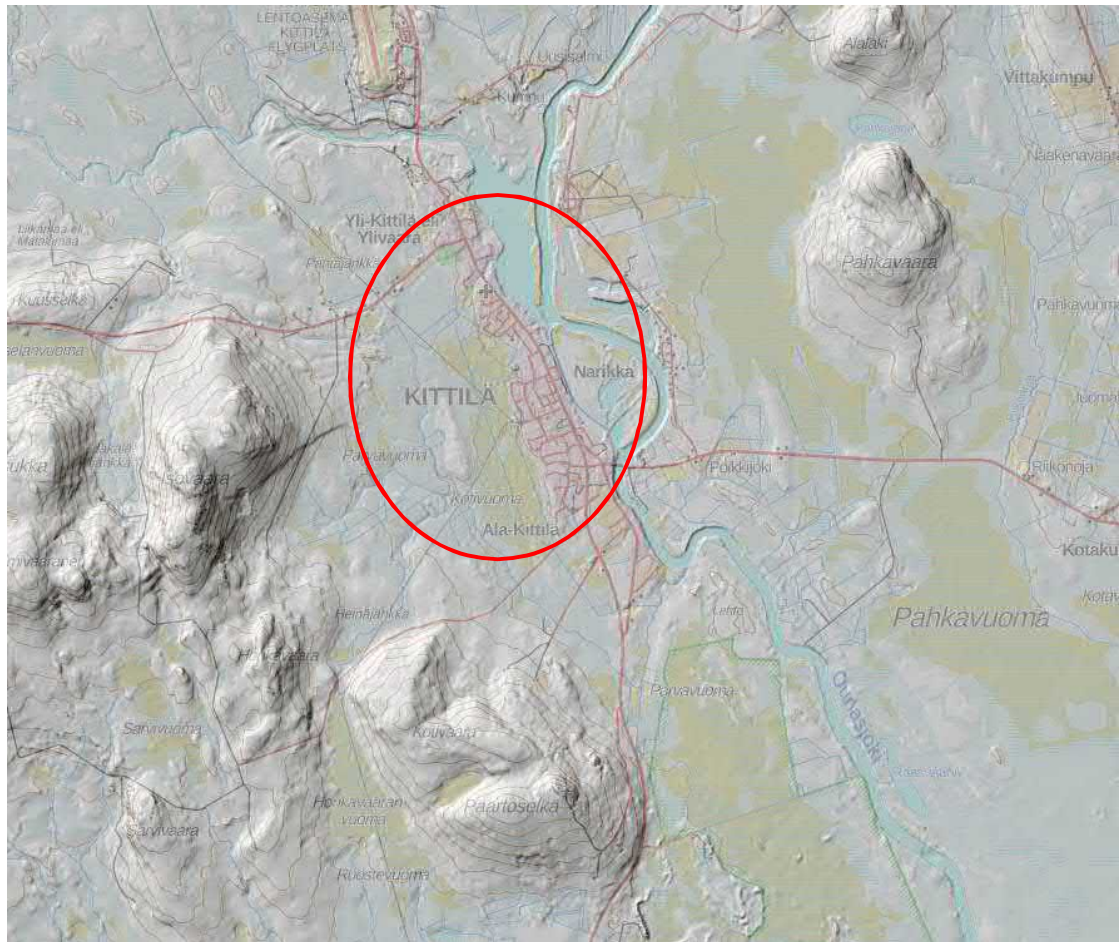
3.5.5 Maa- ja kallioperä

Kittilä yhdessä muiden Keski-Lapin kuntien kanssa kuuluu keskiosiltaan Keski-Lapin liuskealueeseen, joka koostuu erilaisista vulkaanisista ja sedimenttisyntyisistä kivistä, jotka ovat enemmän tai vähemmän metamorfoituneet. Suunnittelualueen vaarojen kallioperä muodostuu graniitista. Alavilla alueilla kallioperä koostuu kvartsiitista ja pyrokseenipitoisesta graniittista sekä montsoniitista.

Kittilän kirkonkylä sijoittuu alavan Ounasjokivarren tuntumaan. Joen länsipuolella sijaitsevat vaarat; Isovaaran, Honkavaaran, Kotivaaran ja Paartoselän korkeimmat alueet muodostavat vedenjakajan. Joen itäpuolella vedenjakaja kulkee Pahkavaaran kautta.

Selvitysalueen korkeussuhteet vaihtelevat Ounasjokivarren ja alavien suoalueiden 172,5 metristä Isovaaran 322,5 metriin. Kirkonkylän alue siihen liittyvine soineen on alavaa ja tasaista jokilaaksoa.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 31. Maanpinnan korkeuserot. (MML 2018)

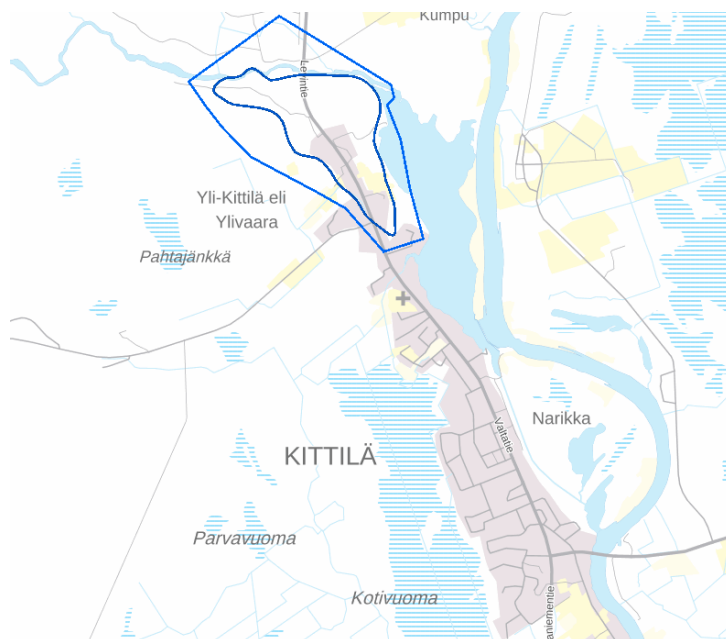
3.5.6 Vesistöt

Kaava-alue kuuluu kolmannen jakovaiheen valuma-alueissa Aakenusjoen alaosan (65.546) ja Ahvenvuoman (65.542) valuma-alueille.

Pohjavesi

Kaava-alueelle ei sijoitu pohjavesialueita, mutta alue rajautuu Ylivaaran pohjavesialueeseen (Karpalo -tietokanta). Ylivaaran pohjavesialue (12261101) luokitellaan luokkaan I (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue).

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 32. Ylivaaran pohjavesialueen sijainti (Karpalo -tietokanta)

Pintavedet

Kaava-alueen itäpuolella virtaa Ounasjoki, jonka varrelle Kittilän kirkonkylä on aikoinaan rakentunut. Ounasjoki on suurin kokonaan maamme rajojen sisällä virtaavista rakentamattomista joista. Ounasjoen vesistöalueen pinta-ala on 4 730 ha. Ounasjoki kuuluu Ounasjoen Natura 2000-alueeseen (SAC FI 1301318).

Keskustan asemakaava-alueen pohjoispuolelle sijoittuu Aakenusjoki. Aakenusjokisuun padotuksen seurauksena on muodostunut tekoallas (Kirkkojärvi). Tekoallas on erotettu Ounasjoesta padolla, jonka suunniteltu harjakorkeus on N60 +174,50 m Padolla ja kanavalla ei ole vaikutusta Ounasjoen tulviin, vaan tulvan noustessa yli padon harjakorkeuden tekoaltaan vesipinta seuraa Ounasjoen pintaa. Tekoaltaasta lähtee etelään suuntaan säännöstelykanava, jonka kokonaispituus on noin 1750 m. Kanavan yläpäässä on kaksoisrumpu, jolla säännöstellään tekoaltaan vedenpintaa. Asemakaavan suunnittelualue, kirkonkylän taajaman keskeisimmät alueet, rajoittuvat idässä tekojärveen ja säännöstelykanavaan.

3.5.7 Tulva-alueet

Vuosisadan vaihteen jälkeen on Kittilän alueella ollut kaksi suurta kevättulvaa, vuonna 2000 ja erityisesti v. 2005, jolloin tulvakorkeudet olivat N60 +186,81 ja +187,50 Ounasjoessa keskustan kohdalla. Tulvariskikohteita Kittilän keskustassa sijoittuu kantatien ja Ounasjoen väliselle alueelle.

Kittilän alueella tulvavahinkoja alkaa esiintyä jo kohtalaisen yleisillä tulvilla (1/20a), jolloin osa asuinrakennuksista on tulvavaara-alueella ja vesi uhkaa nousta osalle katuverkostosta. Eniten tulvavaarassa olevia asuinrakennuksia on Pääskylänniemen alueella, S-marketin läheisyydessä ja Rantatiellä terveyskeskuksen läheisyydessä. Kittilässä kerran 100 vuodessa toistuvan tulvan peittämällä alueella on vajaa 400 asukasta, mikä noin 15 % koko riskialueen asukkaista. (Kittilän tulvakartoitus / Kurkela 2020)

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

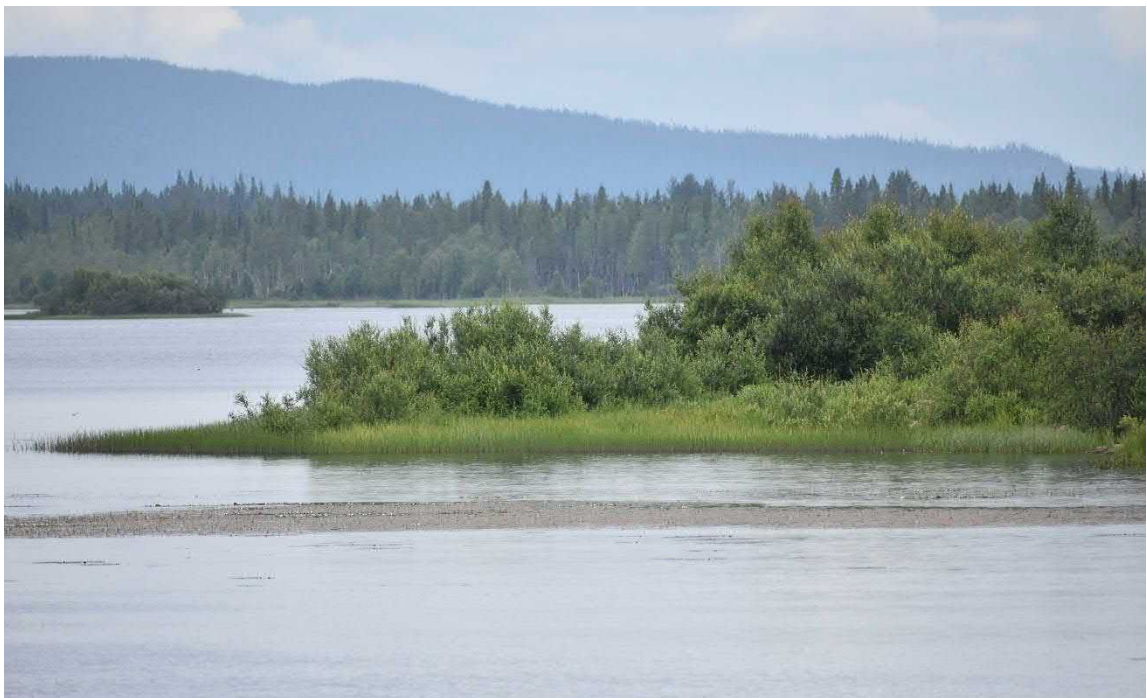
Kuva 33. Tulvavaarassa olevien asuinrakennusten sijoittuminen kerran sadassa vuodessa toistuvassa tulvatilanteessa 1/100a (Lapin ELY-keskus, Kittilän tulvakartoitus, 2020)

Kittilän keskustan alueelle on rakenteilla noin 900 metriä pitkä penger tulvasuojaksi terveyskeskukselta Koulupolulle. Rakentaminen toteutetaan useassa vaiheessa. Ensimmäisenä suojataan terveyskeskuksen alue. Penkereen päälle rakennetaan kevyen liikenteen väylä, joka toimii ulkoilu- ja virkistysreittinä.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 34. Pääskylänniemen alue vuoden 2005 tulvassa (Lapin Kansa/Antti Sallinen)

Kuva 35. Ounasjoen uoma virtaa keskustan kohdalla Aakenusjoen suiston alapuolelle padotun altaan itäpuolella. Keskustan alueelle on suunniteltu tulvasuojelutöitä jokialtaan kohdalle.

3.6 Kiinteät muinaisjäännökset

Kuva 36. Kiinteät muinaisjäännökset (www.kyppe.fi)

Suunnittelualueella tunnetaan kaksi kiinteää muinaisjäännöskohdetta:

- Vanhainkodin kivikautiset asuinpaikat
- Haudanperän markkinapaikat

Tulvapenkereiden rakentaminen syksyllä 2020 saattaa vaikuta Vanhainkodin ja Haudanperän kohteisiin.

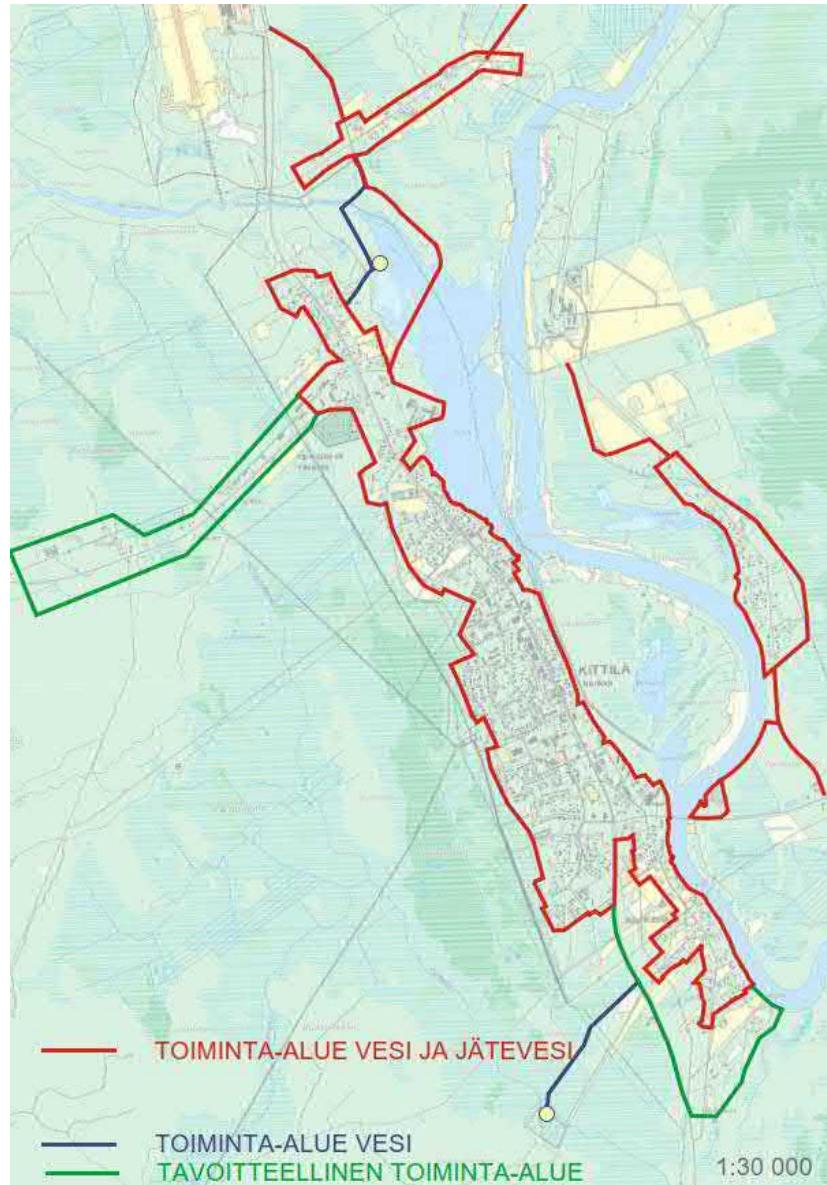
Suunnittelualueen lähistöllä tunnetaan kolme kiinteää muinaisjäännöskohdetta:

- Takalan asuinpaikat
- Vaaralan asuinpaikat
- Pakattijärven kivikautinen asuinpaikka.

3.7 Teknisen huollon verkostot

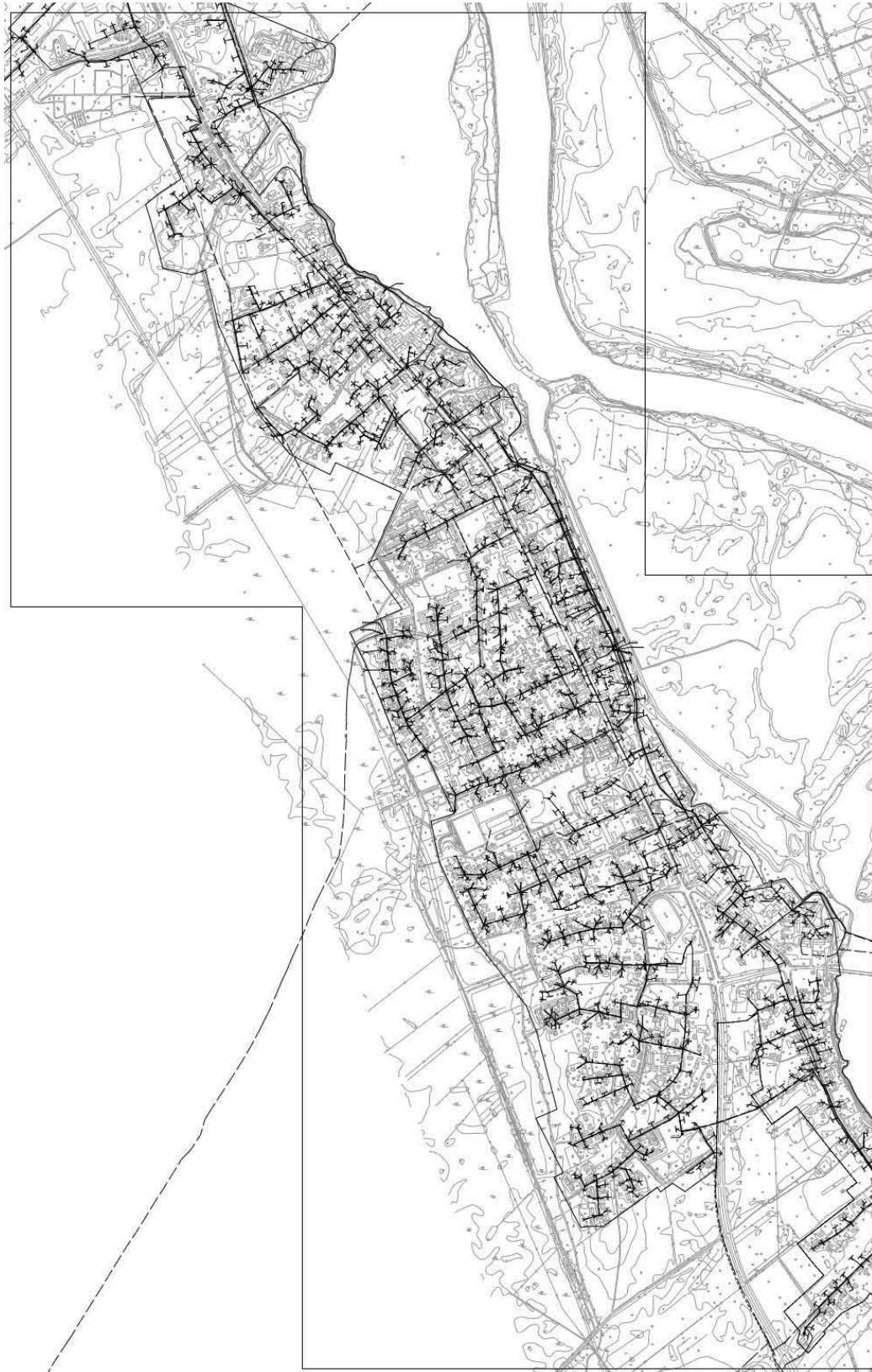
Kittilän vesihuollosta vastaa Kittilän Vesihuolto-osuuskunta. Vesihuollon toiminta-alue kattaa suurimman osan kirkonkylästä ja Alakittilästä.

Sähköverkostosta vastaa Rovakaira Oy.

Kuva 37. Kittilän vesihuolto-osuuskunnan toiminta-aluekartta 26.09.2016.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 38. Kittilän vesihuoltoverkosto.

3.8 Lijkenneverkosto

Kantatie 79 (keskustan alueella nimeltä Valtatie) kulkee Kittilän taajaman läpi pääraittina. Se on valtion ja Lapin ELY-keskuksen hallinnoima sekä ylläpitämä tie. Valtatie on ainoa koko taajaman läpi kulkeva tie. Tie on valaistu ja se on varustettu molemmin puolin jalkakäytävillä. Pyöräilijöille on maantiestä erotellut pyöräkaistat. Kantatie79 on osa suurten erikoiskuljetusten reittiä.

Kittilä on hyvin saavutettavissa joukkoliikenteellä. Sinne on hyvä linja-autoliikenteen tarjonta ja siellä on lentoasema. Rovaniemen rautatieasemalta on yhteys Kittilään.

Kantatien parantamisesta on tehty vuonna 2009 yleissuunnitelman päivitys. (Tiehallinto 2009). Siinä esitetyt havainnot ovat pääosin ajankohtaisia myös nykytilanteessa. Tie on linjaukseltaan suora ja se ei liikenneympäristöltään tue keskustan nopeusrajoitusta. Liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallista on keskusta-alueen runsaat maankäyttöliittymät. Seuraavassa kuvassa on esitetty Tiehallinnon vuonna 2009 nostamat taajamatien ongelmat.

Kuva 39. Karttaote kantatien 79 yleissuunnitelmasta.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Yleiset tiet / maantiet:

Kantatie 79

Kantatie 80

19874

19875

Valtatie

Aakenuksentie ja Sodankyläntie

Pakatintie

Vanhatie

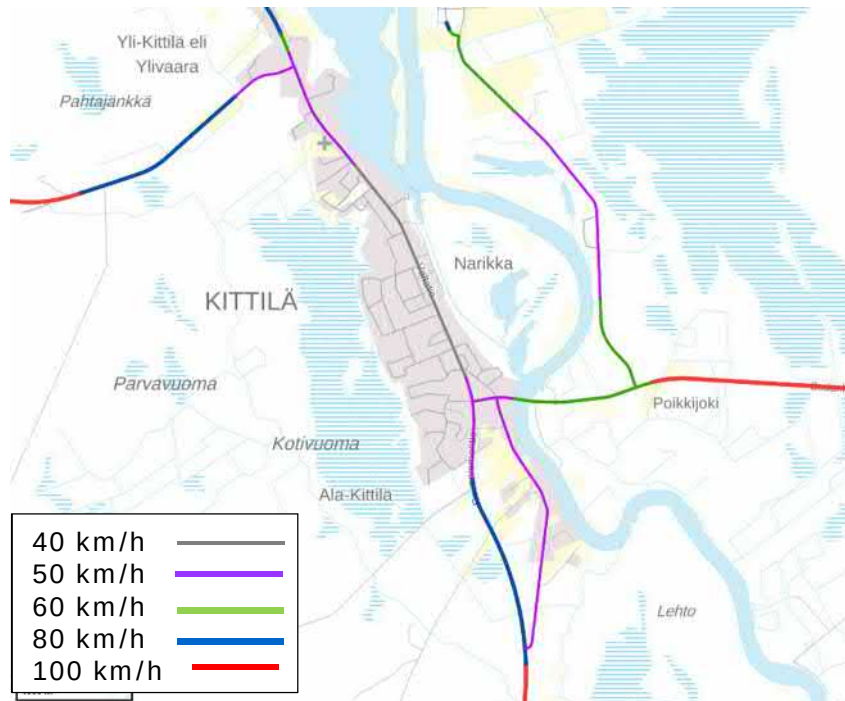
Nykytilanteessa keskustan läpi kulkee noin 6700 ajoneuvoa vuorokaudessa. Raskasta liikennettä tästä on noin 5,2 %, eli noin 350 ajoneuvoa vuorokaudessa. Nopeusrajoitus on 40 km/h. Onnettomuuksia keskustassa on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana 6 kappaletta, joista yksi oli loukkaantumiseen johtanut onnettomuus. Seuraavissa kuvissa on esitetty liikennemäärät ja nopeusrajoitukset alueella.

Kuva 40. Liikenneviraston liikennemääräkartta.

Kittilä on vilkas taajama loma-aikoina ja Levin matkailuliikenne kulkee taajaman läpi. Taajamassa on käytännössä jatkuvasti liikkujia, jotka kulkevat alueella tilapäisesti.

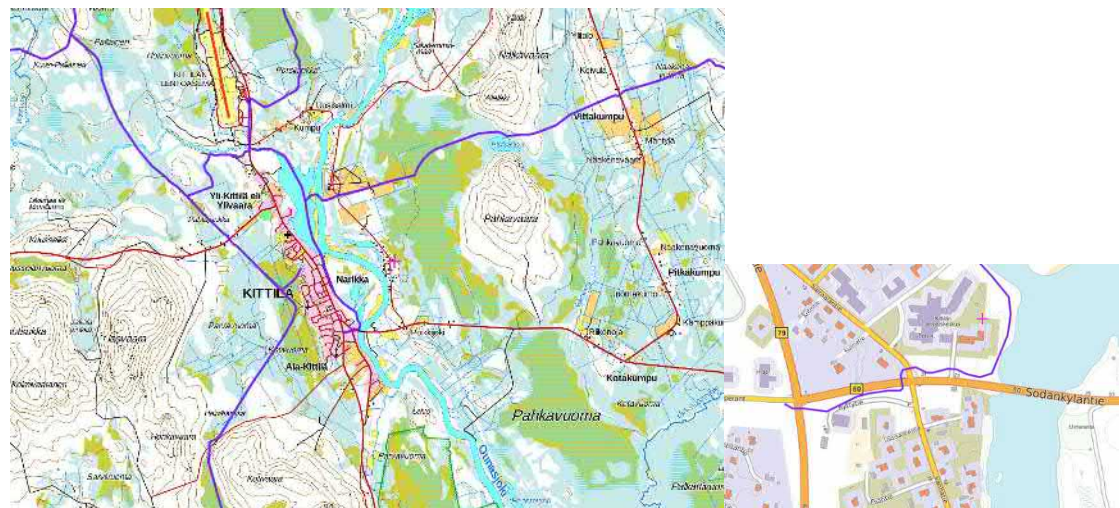
25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 41. Nopeusrajoitukset, Väylävirasto.

3.9 Reitistö

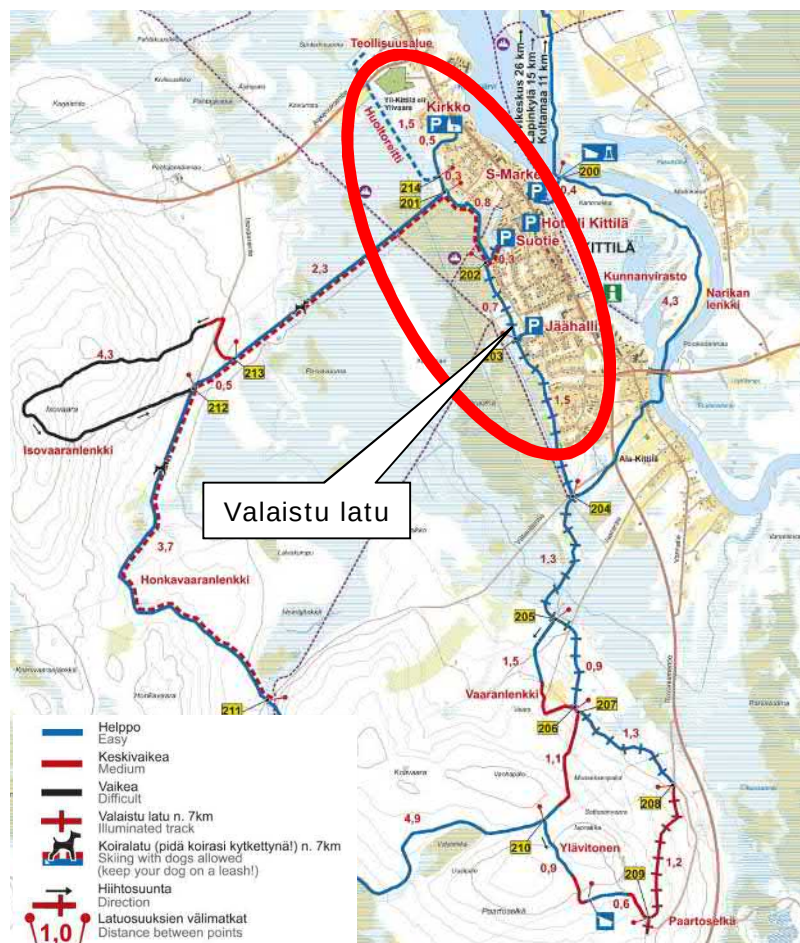
Kittilän taajaman länsipuolella kulkee Pohjois-eteläsuuntainen valaistu kuntorata. Moottorikelkkareitit tulevat eri suunnasta Kittilään.

Kuva 42. Moottorikelkkareitit keskustan lähistöllä, Sodankyläntien alueen suurenno (rettikartta.fi)

Kittilän latuverkoston reittejä ovat:
 Paartoselän lenkki 12,5 km
 Isovaaran lenkki 12,8 km
 Honkavaaran lenkki 20 km
 Särestön lenkki 34 km

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 43. Kirkonkylän latukartta 2019, suunnittelualueen sijainti

3.10 Elinkeinot ja palvelut

Kittilän kunnan asutuksesta (väkiluku 6392, 30.6.2020) noin puolet (2800) asuu keskustaajamassa. Kittilän kunta on ollut jo pitkään muuttovoittoinen ja taloudeltaan tasapainoinen kunta.

Kittilän kirkonkylä on Kittilän kuntakeskus, jossa toimii kunnan ja valtion virastoja ja johon on keskittynyt kaupallisia ja kulttuuripalveluja. Kantatie 79 Rovaniemeltä Muonioon johtaa kirkonkylän läpi. Kyläraitilla on pituutta nelisen kilometriä.

Pääosa julkisista ja kaupallisista palveluista keskittyy Kittilän kirkonkylän alueelle. Palvelut jakautuvat alueen keskiosaan, kantatie 79 varrelle (Valtatien). Kittilän kunnan terveyskeskus sijaitsee Kantatien 80 lähellä, Ounasjoen ranta-alueella.

Poronhoitoalue

Kittilän taajama sijoittuu poronhoitoalueelle ja porot näkyvät ajoittain Kittilän kirkonkylän kyläkuvassa. Keskustan lähialueella Ounasjoen länsipuolella toimii Alakylän paliskunta ja itäpuolella Kuivasalmen paliskunta. Alakylän paliskunnan alueella, Kittilän keskustan luoteispuolella, on kaksi porotarhaa, joihin kerätään poroja talveksi. Porotarhojen eteläpuolelle, keskustan länsisivulle sijoittuu merkittävä alkutalven porolaidun. Syksyisin Alakylän paliskunnan porot laiduntavat laajemmalla, Paartoselän, Honkavaaran ja Isovaaran muodostamalla alueella.

Keskustaajaman lähialueella ei ole poronhoidon osalta merkitystä Kuivasalmen paliskunnan alueille.

3.11 Suunnittelutilanne

3.11.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtioneuvoston päätös uudistetuista valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteista on tullut voimaan 1.4.2018 ja koskevat seuraavia kokonaisuuksia:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Alueidenkäyttötavoitteet välittyvät kaavoitukseen maakuntakaavan ja osayleiskaavan kautta, jotka ovat ohjeena asemakaavaa laadittaessa ja muutettaessa.

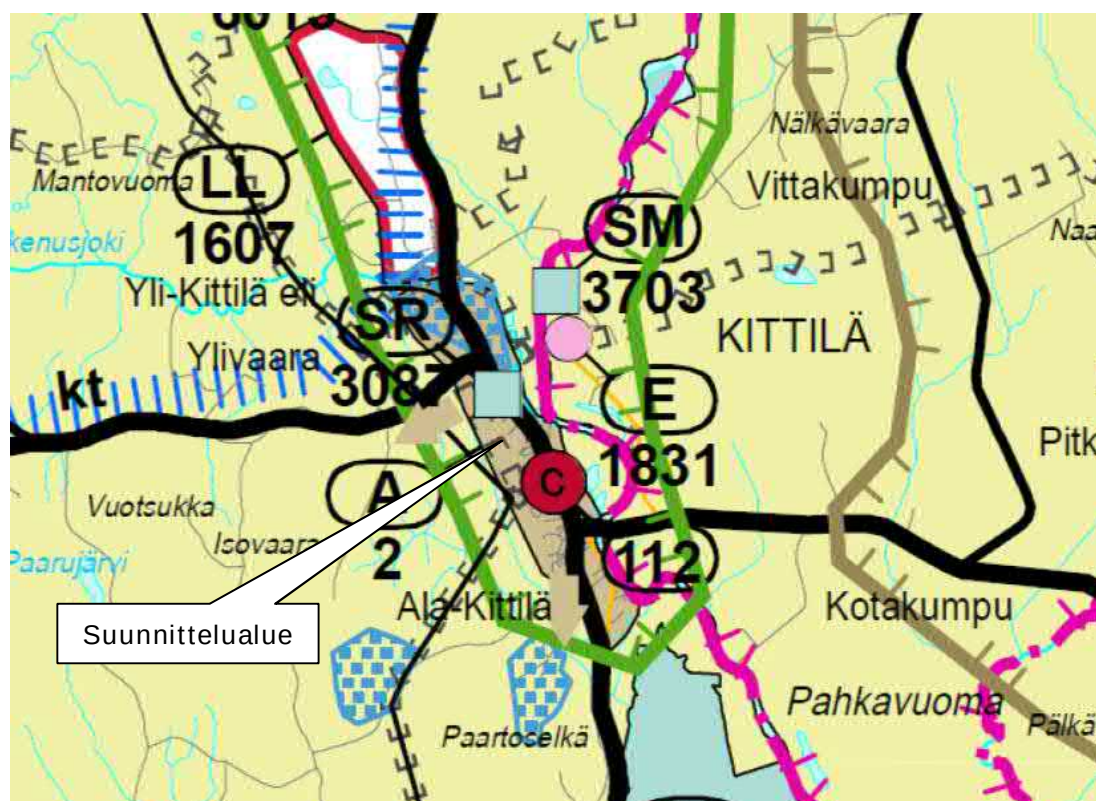
25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

3.11.2 Maakuntakaava

Asemakaavan suunnittelualue on Tunturi-Lapin maakuntakaava-alueella. Ympäristöministeriö vahvisti maakuntakaavan 23.6.2010. Korkein hallinto-oikeus on hylännyt Tunturi-Lapin maakuntakaavasta tehdyt valitukset 16.5.2012.

Maakuntakaavassa suunnittelualue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi (A 2 Kittilä) sekä keskustatoimintojen alueeksi (C 112 Kittilän keskusta). Kittilän kirkko on merkitty rakennussuojelualueeksi (SR 3087 Kittilän kirkko). Kittilän kuntakeskus kuuluu Levi-Ylläs-Olos-Pallas-Hetta matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyskehtämisen kohdealueeseen (mv 8411). Ruskeat nuolet osoittavat päätaajaman taajamatoimintojen laajenemissuuntia (etelään ja länteen). Kittilän taajama on erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettun alueen rajan ulkopuolella.

Kuva 44. Ote Tunturi-Lapin maakuntakaavasta (2012)

A Taajamatoimintojen alue

Merkinnällä osoitetaan asumiseen ja muille taajamatoiminnoille, kuten keskustatoiminnoille, palveluille ja teollisuudelle rakentamisaaluetta, pääväylä pienempiä liikenneväyläalueita, virkistys- ja puistoalueita sekä erityisaaluetta.

Merkintä:	A 2	Kunta: KITTILÄ
Päiväys:	20.3.2009	
Alueen nimi:	KITTILÄ	
Sijainti ja kuvaus:	Kittilän kirkonkylän taajama-alue, sijoittuu kapeahkolle vyöhykkeelle kantatie 79:n molemmin puolin. Idässä taajamaa rajaa Ounasjoki ja lännessä suoalueet. Lähes koko taajama-alueella on asemakaava.	
Varausperuste:	Kunnan keskustaajama	
Kehittämissperiaate:	Taajamaa kehitettäessä otetaan huomioon lisääntyvästä liikenteestä aiheutuvat haitat ja pyritään turvaamaan liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Lisärakentaminen sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan nykyiselle asemakaava-alueelle tai sen välittömään yhteyteen. Varaudutaan myös taajaman laajenemiseen.	

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue**Keskustatoimintojen alue**

Merkinnällä osoitetaan keskustahakuisten palvelu-, hallinto- ja muiden toimintojen alueita niihin liittyvine liikenne-alueineen.

Merkintä:	c 112	Kunta: KITTILÄ
Päiväys:	20.3.2009	
Alueen nimi:	KITTILÄN KESKUSTA	
Sijainti ja kuvaus:	Alue sijaitsee Kittilän kuntakeskuksen ydinalueella Sodankyläntien risteyksestä Levi-instituutille kantatien molemmin puolin.	
Varausperuste:	Alue, jolle pääosa taajaman palveluista sijoittuu.	
Kehittämisperiaate:	Palveluiden lisärakentaminen suunnataan keskustan tiivistämiseen. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä (1 – 2 yksikköä, enintään 2000 – 10 000 k-m ²).	

Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyskehtämisen kohdealue

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyskehtämisen alueidenkäyttöisiä periaatteita.

Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisenä kokonaisuutena.

Merkintä:	mv 8411	Kunta: KITTILÄ, KOLARI, MUONIO
Päiväys:	20.3.2009	
Alueen nimi:	LEVI – YLLÄS – OLOS – PALLAS-HETTA	
Sijainti ja kuvaus:	Vyöhyke käsittää Levin, Ylläksen ja Oloksen matkailukeskukset lähialueineen, sisältäen Ylläs-Pallas kansallispuiston virkistysvyöhykkeitä, Pallaksen ja Lainion matkailupalveluiden alueet sekä Enontekiön, Kittilän ja Muonion kuntakeskukset ja Raattaman, Könkään ja Kurtakon kylät.	
Varausperuste:	Kansainvälisesti merkittävä matkailualue.	
Kehittämisperiaate:	Kehitetään kokonaisuuden matkailullista vetovoimaisuutta. Erityisesti kehitetään matkailukeskusten ja alueella toimivien matkailupalveluyritysten yhteistyötä.	

Rakennussuojelualue / -kohde

Merkinnällä osoitetaan kirkkolain, rakennussuojelulain ja valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) tai maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita

Merkintä:	SR 3087	Kunta: KITTILÄ
Päiväys:	20.3.2009	
Alueen nimi:	KITTILÄN KIRKKO	
Sijainti ja kuvaus:	Pihapiirissä on 2 rakennusta, viehättävä kirkkorakennus ja valkoiseksi maalattu puucee pihan pohjoispuolella. Kirkko sijaitsee Kittilän kirkonkylän pohjoispäässä, Kittilä-Sirkka tien (Valtatien) länsipuolella. Pihapiiri on rajattu valkoisella puuaidalla. Pihapiirissä on komeita havu- ja lehtipuita. Lännessä on sankarivainajien hautausmaa. Pistotie pihapiiriin kaartuu koillisesta päin. Valtatien toisella puolella koillisessa on pappila ja kirkkoherranvirasto. Kirkko rakennettiin vuosina 1829-1831 (C.L.Engel, Suomen I.K:n piirustukset vuodelta 1826): Alkuaan kirkko oli tyypiltään tornillinen pitkäkirkko, johon alttarin puolelta liittyi runkokuonetta matalampi sakaristo. Vuosina 1886-1887 se laajennettiin pitkille puolille rakennetuilla ristivarsilla. Vuosina 1895-1896 kirkko joutui uuteen rakennusvaiheeseen. Silloin korotettiin sen alkujaan matalaa ja telttakattoista tornia korkealla, päädyllisellä ja huippuun päätyvällä osalla. Suhteiltaan ovat runkokuonon vanhimmat osat miltei samanlaiset kuin muissa Perä-Pohjolan kirkkoissa, seinät ovat verrattain korkeat ja aumatut katot matalalappeiset. Torni edustaa päättävine muotoineen 1800-luvun loppupuolen kaavoihin kuivettunutta rakennustaitteellista suuntaa. (Carolus Lindberg: Suomen kirkot). Alkuaan kirkko oli muodoltaan päätytornillinen pitkäkirkko (Carl Ludvig Engel, 1829-1831), mutta se laajennettiin ristikirkoksi vuosina 1886-87 (J.Basilier). Torni korotettiin nykyiseen mittaansa v. 1895-1897. Kirkko sai vuodelta 1687 peräisin olevan barokkisaarnastuolin lahjoituksena, Keminmaasta, Laurilan kirkosta. Oulun läänin maaherra Abram Stiermschautz on lahjoittanut oululaisen Johan Gustaf Hedmanin alttaritaulun, Kristus ristillä 1831. Alttaritaulu on kunnostettu Ulla Kiljusen ateljeessa Helsingissä 1977.	
Varausperuste:	Kirkkolaki	
Kehittämisperiaate:	Kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristö rakennuksineen ja rakennelmineen säilytetään. Aluetta hoidetaan yhteistyössä museoviranomaisten kanssa.	

Taajamatoimintojen laajenemissuunta

Merkinnällä osoitetaan taajamien yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta tavoiteltavat päälaajenemissuunnat.

Yhdyskuntatarkentamisen laajenemista suunniteltaessa tulee turvata alueen liikenteelliset ja yhdyskuntateknisen huollon edellytykset.

Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettun alueen raja

Rajan pohjoispuoleisella alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Valtion maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamasta vahingosta. (Poronhoitolain 2.2 §:n mukaan)

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue

3.11.3 Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Kittilän kirkonkylän osayleiskaava. Yleiskaavan tavoitteena oli luoda Kittilän kirkonkylän alueelle lisää tontteja asuin-, liike- ja teollisuuden tarpeisiin sekä selvittää tulvasuojelun tilanne.

Kittilän kunnanvaltuusto on kokouksessaan 26.3.2012 § 7 hyväksynyt Kittilän kirkonkylän osayleiskaavan. Kittilän kirkonkylän osayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä koskeva pöytäkirja on tarkastettu 18.6.2012. Kittilän kirkonkylän osayleiskaava on saanut lainvoiman KHO:n päätöksellä 13.3.2015/731 ja on kuulutettu voimaan 18.3.2015.

Asemakaavan suunnittelualue kattaa Kittilän kirkonkylän keskeisimpiä alueita. Yleiskaava on ohjeena asemakaavaa laadittaessa ja muutettaessa. Yleispiirteiset aluevaraukset tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa asemakaavassa.

Aluevaraukset

Suunnittelualueelle on osoitettu seuraavia aluevarauksia: Keskustatoimintojen alueet (C), Asuntoalueet (A), Pientalovaltainen asuntoalueet (AP), Asuinkerrostalojen alueet (AK), Erillispientalojen alueet (AO), Liikuntapaikkarakennusten kuten jäähallien, urheilu- ja liikuntarakennusten korttelialueet (P-1), Julkisten palvelujen ja hallinnon alueet (PY), Kaupallisten palvelujen alue (K), Yhdyskuntateknisen huollon alueet (ET), Energiahuollon alueet (EN), Hautausmaa-alue (EH), Suojaviheralueet (EV), Taajamaan liittyvä luontoalue, hoidettavana taajamapuistona (V), Lähivirkistysalue (VL), satama-alue (LS) sekä Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).

Liikenne

Valtatieksi/kantatieksi (vt/kt) merkityt tiet ovat: kt79 "Valtatie" ja kt80 "Sodankyläntie". Seututieksi/pääkaduksi (st/pk) merkitty tie on kt80 "Aakenuksentie". Yhdystieksi/kokoojakaduksi (yt/kk) merkityt tiet ovat Aholanperäntie, Koulutie-Järveläntie, Lukkarintie-Jänkätie-Laitatie-Narikkatie ja Linnantie. Tieliikenteen yhteystarve (←→) on osoitettu Rantatien alueelle. Rantatie on asemakaavoitettu, mutta vain osittain toteutettu.

Osayleiskaavassa on osoitettu kevyen liikenteen reitit, ulkoilureitit ja moottorikelkkailureitit.

Tulva

Osayleiskaavassa on osoitettu informatiivisena viivana laskennallinen kerran sadassa vuodessa toistuvan tulvan raja. Lisäksi on esitetty ohjeellisenä tulvapenkereiden sijainnit.

Osayleiskaavan suojelukohteet suunnittelualueella

srk Kirkkolain 14 luvun 5§:n nojalla suojeltu kirkollinen rakennus. Korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä museoviraston lausunto.

- Kittilän kirkko

sr Suojeltu rakennus MRL 41.2§ perusteella

- Entinen postitalo ja poliisitalo (sr4)
- Kittilän emäntäkoulu (sr6), Valtatie 82
- Kalervo Palsan pihapiiri (sr7)

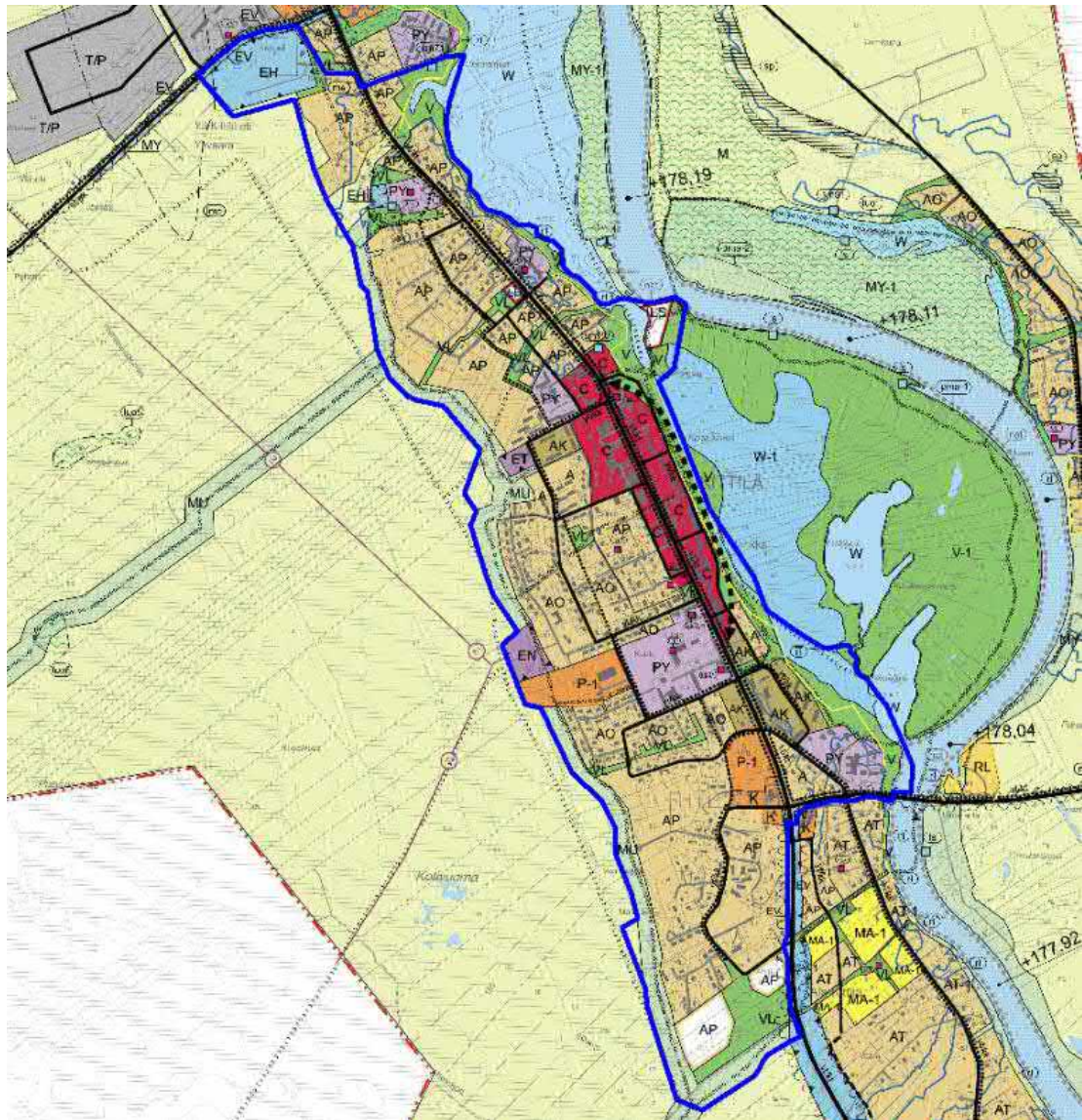
25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

srp Miljöölle arvokas rakennus. Suojeltu rakennus, jota ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Purkamiselle tulee hakea MRL 127 §:n mukainen lupa.

- Nordean pankkirakennus (srp1) Valtatie 19
- Kittilän koulukeskus (srp2) Valtatie 9-11 Valtatien varrella olevalle kolmikerrokselliselle koulurakennukselle)
- Kittilän kunnanvirasto (srp3)
- Junttilan taidemuseo (srp4)

Uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet osoitetaan taajaman eteläpuolelle kahtena aluevarauksena, pientalovaltaiset asuntoalueet (AP).

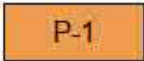
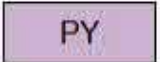
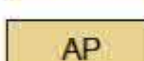
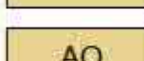
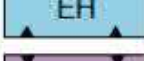
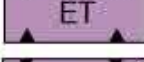
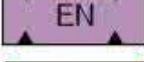

Kuva 45. Suunnittelualan sijainti osayleiskaavassa (sininen viiva)

C	KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE. ALUEELLE SAA SIIJOITTAA ASUMISTA, PÄIVITTÄISTAVARA- JA MUITA KAUPPOJA, YKSITYISIÄ JA JULKISIA PALVELUJA JA KAUPAN SUURYKSIKKÖ.
K	KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

	LIIKUNTAPAIKKARAKENNUSTEN KUTEN JÄÄHALLIEN, URHEILU- JA LIIKUNTA- RAKENNUSTEN KORTTELIALUE.
	JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.
	ASUINKERROSTALOJEN ALUE.
	PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE.
	ERILLISPIENTALOJEN KORTTELIALUE.
	UUDET JA OLENNAISESTI MUUTTUVAT ALUEET.
	HAUTAUSMAA-ALUE.
	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
	ENERGIAHUOLLON ALUE.
	SATAMA-ALUE.
	TAAJAMAAN LIITTYVÄ LUONTOALUE, JOLLA LUONNONYMPÄRISTÖ HOIDETAAN TAAJA- MAPUISTONA. ALUEELLA ON VOIMASSA MRL 43.2 § TOIMENPIDERAJOITUS: MAISEMAA MUUTTAVIA TOIMENPITEITÄ, KUTEN AVOHAKKUUTA SEKÄ MAANMUOKKAUSMENE- TELMINÄ AURAUSTA JA ÄESTYSTÄ EI SAA SUORITTA A ILMAN MRL 128 §:SSÄ TARKOITETTUA LUPAA.
	LÄHIVIRKISTYSALUE.
	TIELIIKENTEE YHTEYSTARVE.
	HQ 1/100 TULVAMALLILASKENNAN MUKAISEN TULVA-ALUEEN RAJA KESKIMÄÄRIN KERRAN 100 VUODESSA TOISTUVALLE TULVALLE (HW 1/100).
	OHJEELLINEN TULVAPENGER, PENKEREEN SIJAIN TI ON OHJEELLINEN JA SEN LOPULLINEN PAIKKA RATKAISTAAN ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ.

3.11.4 Asemakaava

Kittilän kirkonkylän alueen ensimmäinen asemakaava on vahvistettu v. 1974. Sen jälkeen alueelle on laadittu useita asemakaavoja ja niiden muutoksia.

Suunnittelualueelle on voimassa seuraavat asemakaavat:

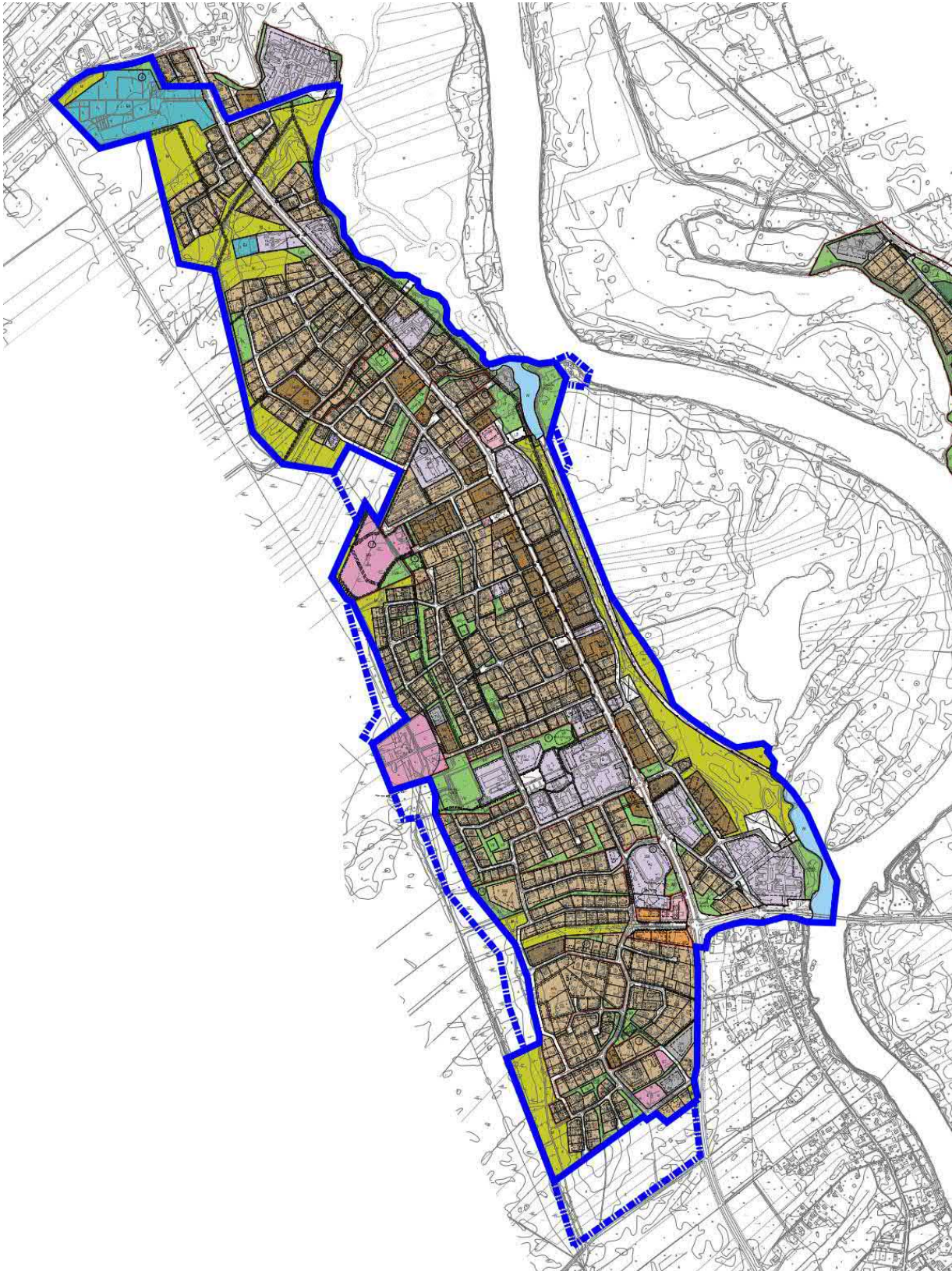
- Kittilän kirkonkylän Rakennuskaava, Aholanperä, korttelit: 501,502,504-521. Kunnanvaltuusto hyväksynyt 22.12.1987 § 159. Lääninhallitus vahvistanut 3.6.1988 U 690.
- Kittilän kirkonkylän rakennuskaava, Osa-alueet 3 ja 4, Korttelit: 302-338, 342, 343, 345 - 364 ja 401,402, 403-409, 410/3-7, 414, 419. Kunnanvaltuusto hyväksynyt 18.12.1989 § 181. Lääninhallitus vahvistanut 21.6.1990 / U 524. KHO 19.4.1991 / NR:0 1326.
- Kittilän kirkonkylän rakennuskaava ja rakennuskaavan muutos, Osa-alueet 3 ja 5, korttelit: 363-368, 500-502, 508, 510 ja 516. Kunnanvaltuusto hyväksynyt 11.11.1991.
- Kittilän kirkonkylän asemakaava ja asemakaavan muutos, korttelit: 150-163, 201-229, 301, 302, 401 ja 402. Vahvistettu 8.4.1992.
- Kittilän kirkonkylän asemakaavan muutos, aluelämpölaitoksen alue, korttelit: 310 ja 369, Kunnanvaltuusto hyväksynyt 26.9.2011 § 41.
- Kittilän asemakaavan muutos, urheilukentän alue, kortteli 368 sekä katualuetta. Kunnanvaltuusto hyväksynyt 30.1.2012 § 4.
- Kittilän kirkonkylän asemakaavan muutos, korttelit: 348 ja 370. Kunnanvaltuusto hyväksynyt 8.4.2013 § 38.
- Kittilän kirkonkylän asemakaavan muutos, korttelit 250-253 ja 219 tontti 4. Kunnanvaltuusto hyväksynyt 28.9.2015 § 46.
- Kittilän aluelämpölaitoksen asemakaava ja asemakaavan muutos, kortteli 369, maa- ja metsätalousalueet sekä puistoalueet. Kunnanvaltuusto hyväksynyt 4.3.2019 § 7.

Osa asemakaavassa käytetyistä merkintöistä ovat vanhentuneet.

Kaikkien asemakaavojen yhdistelmäkartta nk. ajantasakaava sisältää joitakin teknisluonteisia virheitä päällekkäisyydestä johtuen.

Asemakaavan toteutumattomien alueiden ajankohtaisuus ovat tarkistamisen tarpeessa.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 46. Ote voimassa olevasta asemakaavasta (ajantasakaava 2019) asemakaavan muutos- ja laajennusalue.

3.12 Kantatien 79 yleissuunnitelman päivitys 2009

Kantatie 79 (Valtatie) kulkee Kittilän taajaman läpi pääraittina. Tie on valtion ja Lapin ELY-keskuksen hallinnoima sekä ylläpitämä. Tiehallinto on päivittänyt yleissuunnitelman kantatie 79:stä Kittilän keskustan kohdalla vuonna 2009. Lapin Ely-keskus on aloittanut kantatie 79 rakennussuunnittelun Kittilän keskustan kohdalla. Suunnitelma huomioidaan kaavamuutoksessa.

Raportin mukaan Kittilän taajaman kohdalla kantatie 79 ei vastaa nykyisiä käsityksiä hyvästä taajamatiestä. Kantatie on leveä maantiemainen tie korostaen ajoneuvoliikenteen asemaa. Taajaman liikennemuodot eivät ole selkeästi jäsenneilty vaan ajoneuvojen ja kevyen liikenteen tilat ovat sekoittuneet. Kevyen liikenteen liikenneturvallisuus on huono, koska kantatien varren kapeat jalkakäytävät eivät ole toimivia nykyisillä liikennemäärillä.

Hankkeen tärkeimpiä tavoitteita ovat parantaa liikenneturvallisuutta, erityisesti henkilövahinko-onnettomuuksien osalta, turvata tieliikenteen sujuvuus ja toimivuus myös tulevaisuudessa sekä parantaa keskustan ympäristöä ja viihtyvyyttä.

Suunniteltavan tieosuuden, kantatien 79, kokonaispituus on noin 4,2 kilometriä. Kevyen liikenteen väylän ja tien ylityskohtiin rakennetaan suojatiesaarekkeet, joiden kautta kantatien ylitys on turvallinen. Ajoneuvoliikenne, kevyt liikenne ja pysäköinti jäsennellään omille alueilleen siten, että niille varattu tila on selkeästi eritelty. Kantatielle 80 (Sodankyläntie) rakennetaan uusi kevyen liikenteen väylä paikallistien 19874 (Pakatintie) liittymään saakka noin 1,5 km matkalle. Maantielle 19857 (Vanhatie Alakittilässä) rakennetaan erillinen kevyen liikenteen väylä Marjalantien liittymään saakka noin 1,8 km matkalle.

Suunnitelman myötä liikenneturvallisuus paranee ajonopeuksien pienentyessä, valaistuksen parantuessa ja liikenneympäristön selkeytyessä. Kevyen liikenteen liikkumisolosuhteet ja liikenneturvallisuus paranevat huomattavasti uusien leveämpien kevyen liikenteen väylien johdosta.

Kuva 47. Otteet: Kantatien 79 yleissuunnitelmasta (Tiehallinto 2009)

25.2.2022

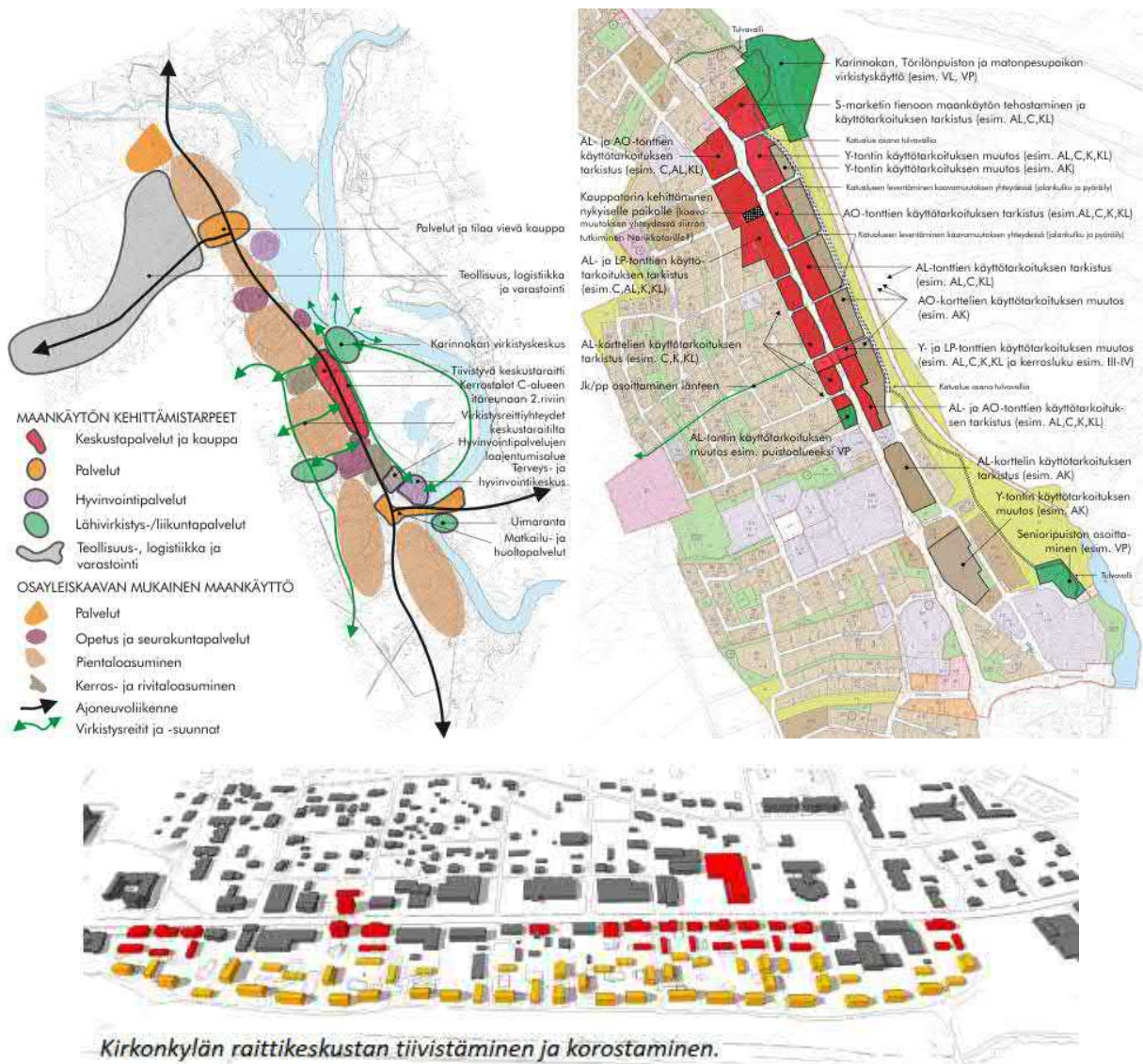
Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus, keskustan alue

3.13 Kittilän kyläilmeen kehittämissuunnitelma 2019

Asemakaavan tarkistuksen ja laajennuksen pohjatyöksi on laadittu Kittilän kirkonkylän kyläilmeen, viihtyisyyden, vetovoiman ja toiminnallisuuden kehittämissuunnitelma (Sitowise/Arkkitehtitoimisto Jarmo Lokio Oy, raportti 2019). Suunnittelutyön tavoitteena on ollut ideoida ja suunnitella Kittilän kirkonkylän keskeisimpiä alueita siten, että ne lisäävät alueen viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta alueen asukkaiden ja matkailijoiden näkökulmasta.

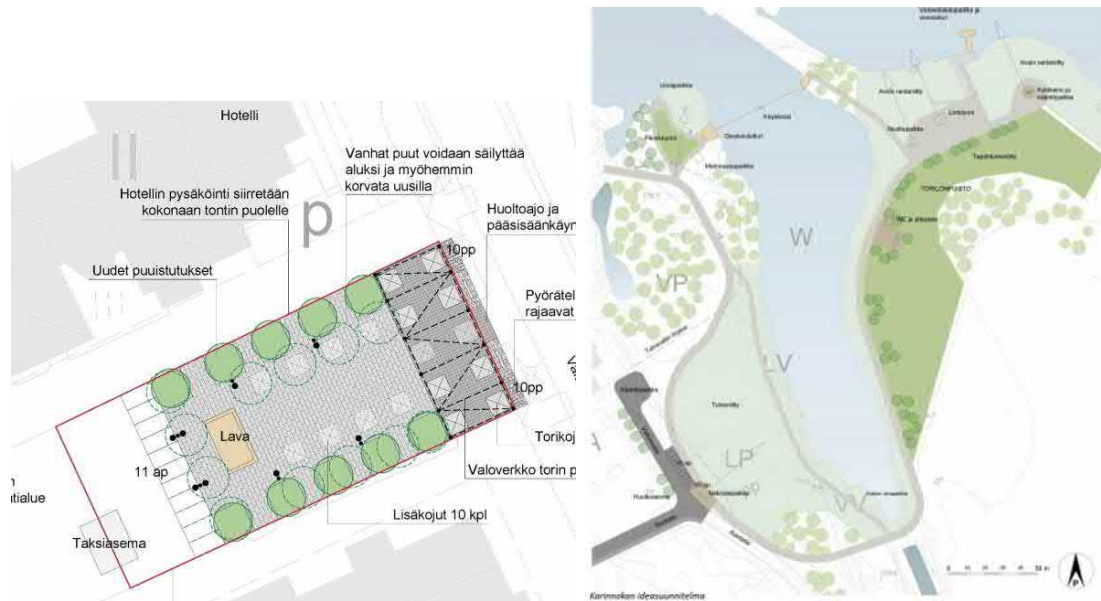
Valittiin ideakonseptit ”Vireä maisemakylä veden äärellä” sekä ”Urbaani kirkonkylä luonnon keskellä” jatkosuunnittelun pohjaksi. Kirkonkylän raittikeskusta esitettiin tiivistettäväksi ja korostettavaksi.

Suunnitelma sisältää mm. maankäytön kehittämistarpeen kartoituksen, maankäytön yleissuunnitelman, ympäristön sekä viheralueiden yleissuunnitelmat sekä ideasuunnitelmat torille, Karinnokan alueelle ja uimarannalle. Lisäksi on ideoitu valaistusta ja älyteknologian hyödyntämismahdollisuuksia taajama-alueella.

Kuva 48. Otteet kyläilmeen kehittämissuunnitelmasta (2019).

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 49. Torin (vas) ja Karinnokan ideasuunnitelmat (oik).

3.14 Pohjakartta

Alueelle on laadittu vuonna 2012 pohjakartta, jonka Maanmittauslaitos on hyväksynyt 7.5.2013 kaavan pohjakartaksi MML 15/621/2013.

3.15 Rakennusjärjestys

Kittilän kunnan rakennusjärjestys (Kittilän kunnan rakennusjärjestyssääntö) on astunut voimaan 31.5.2002.

3.16 Maanomistus

Asemakaavamuutoksen ja laajennuksen kohteena olevan alueen omistaa valtio, kunta, seurakunta ja yksityiset maanomistajat.

ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Kittilän kirkonkylän alueen ensimmäinen asemakaava on vahvistettu v. 1974. Sen jälkeen alueelle on laadittu useita asemakaavoja ja niiden muutoksia. Osa merkinnöistä ja merkintätavoista on vanhentuneet. Voimassa olevia asemakaavoja on tarpeen tarkistaa ja tarvittaessa muuttaa vastaamaan nykyistä käyttöä ja tarpeita. Tarvetta on myös teknisluonteiselle korjaukselle.

Vuonna 2019 laadittu Kittilän kirkonkylän kyläilmeen, viihtyisyyden, vetovoiman ja toiminnallisuuden kehittämissuunnitelman tavoitteiden toteuttaminen edellyttää asemakaavan tarkistamista.

Vuonna 2009 laadittu kantatie 79 yleissuunnitelman päivittämisen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää asemakaavan tarkistamisen yleisen tien osalta.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Päätös kaavoituksen aloittamisesta.

Teknisen lautakunnan päätös 11.12.2019 § 118 kaavoituskonsultin valinnasta.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset

Maanomistajat ja asukkaat:

- Alueen ja sen lähiympäristön maanomistajat ja asukkaat (valtio, yksityiset, yhteisö)
- Alakylän paliskunta

Yhdyskuntatekniikka:

- Kittilän aluelämpö Oy
- Kittilän vesiosuuskunta
- Rovakaira Oy

Kunnan hallintokunnat:

- Rakennus- ja ympäristölautakunta

Viranomaiset:

- Kittilän kunta
- Lapin ELY-keskus (Ympäristö- ja luonnonvarat, Liikenne ja infrastruktuuri)
- Lapin Liitto
- Lapin pelastuslaitos
- Lapin maakuntamuseo

4.3.2 Vireilletulo

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen vireilletulosta on kuulutettu kunnan internetsivuilla, kuntatiedotteessa ja Kittilä-lehdessä 4.3.2020.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenetelyt

Kaavan vireille tulosta ja hankkeen etenemisestä kaikissa tiedotusvaiheissa tiedotetaan kunnan ilmoitustaululla ja Kittilä-lehdessä, kunnan Internet-sivuilla osoitteessa www.kittila.fi sekä kirjeitse kaavoitettavan alueen ja siihen rajoittuvien alueiden maanomistajille. Kuulutukset Kittilä-lehdessä ovat:

- kuulutus vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläpidosta
- kuulutus valmisteluaineiston (kaavaluonnoksen) nähtävilläpidosta
- kuulutus ehdotusvaiheen nähtävilläpidosta
- kuulutus asemakaavamuutoksen voimaantulosta

Osallisille ja kunnan jäsenille varataan mahdollisuus tutustua kaava-aineistoon asettamalla kaava-aineisto julkisesti nähtäville Kittilän kunnan tekniselle osastolle sekä internetsivulle osoitteeseen www.kittila.fi, hakupolku: Kaavat ja kiinteistöt > Vireillä olevat kaavat.

- Aloitusvaihe: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on pidetty julkisesti nähtävillä 5.3. – 6.4.2020.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

- Valmisteluvaihe: Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA 30 §) mukainen kuuleminen: Kaavan valmisteluaineisto (kaavaluonnos) asetetaan nähtäville. Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus lausua mielipiteensä kaavaluonnoksesta.
- Ehdotusvaihe: Maankäyttö- ja rakennuslain (65 §) mukaisesti kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville. Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta.
- Hyväksymisvaihe: Kunnanhallituksen käsittely ja kunnanvaltuuston hyväksyminen.

4.3.4 Viranomaisyhteistyö

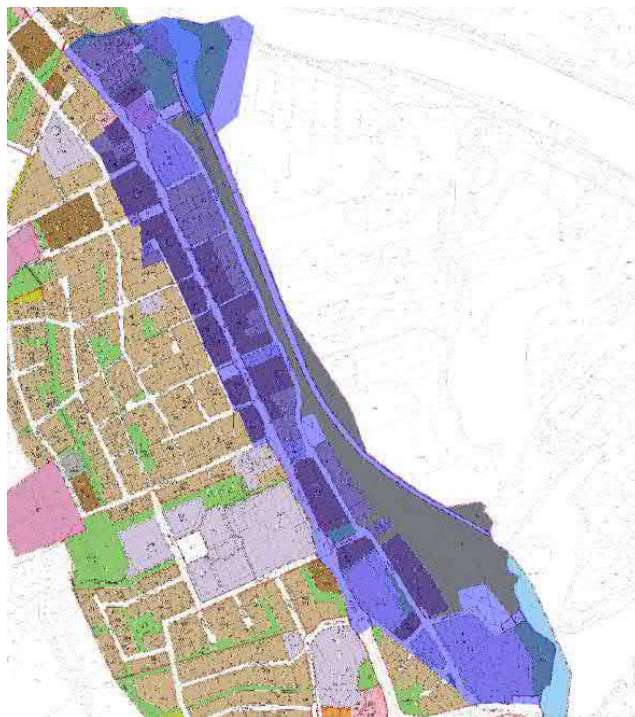
Viranomaisneuvottelu on pidetty 14.4.2020 (Teams-videokokous).

Viranomaisilta pyydetään lausunnot kaavan valmisteluaineistosta ja ehdotuksesta.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen viranomaisneuvottelu ELY-keskuksen ja muiden viranomaisten kanssa tai kaavaneuvottelut ELY-keskuksen kanssa pidetään tarvittaessa.

4.4 Suunnittelun tavoitteet

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on tehostaa ja tiivistää Kittilän kirkonkylän keskustan aluetta alueen läpikulkevan Valtatien varressa huomioiden 2019 laadittu Kittilän kirkonkylän kyläilmeen, viihtyisyyden, vetovoiman ja toiminnallisuuden kehittämissuunnitelma. Muilta osin tarkastetaan ja tarvittaessa muutetaan voimassa olevia asemakaavoja vastaamaan nykyistä käyttöä ja tarpeita.

Kuva 50. Kirkonkylän kehittämissuunnitelman osoittama erityisesti tarkistettava ja tehostettava alue keskustassa (oikea).

Tarkastelun kohteena oleva alue käsittää Kittilän kirkonkylän keskustan alueen. Suunnittelualueen koko on yhteensä noin 300 hehtaaria. Kirkonkylän kehittämissuunnitelman mukaisesti erityisesti tarkistettavan ja tehostettavan alueen koko maankäytön ja asemakaavojen osalta on noin 60 hehtaaria ja käsittää keskustan ydinalueen.

4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Koska kyseessä on asemakaavan päivittämisestä ja tarkistamisesta, ei ole tarkoituksenmukaista laatia asemakaavavaihtoehtoja koko suunnittelualueelle.

Vaihtoehtotarkastelu on tehty seuraaville osa-alueille:

Kortteli 416 ja 417, Terveyskeskuksen ja palvelutalojen alue

Alueella sijaitsee Kittilän terveyskeskus ja lukuisia muita uusia ja vanhoja rakennuksia. Nykyisen asemakaavan tavoite (Y II e=0,40) ei toteudu alueen pohjoisella puoliskolla, joka on vajaakäytössä. Asemakaava on vanhentunut katualueiden osalta.

Osayleiskaavassa alue on merkitty julkisten palvelujen ja hallinnon alueeksi (PY). Kirkonkylän kehittämissuunnitelmassa (2019) alue on osoitettu terveys- ja hyvinvointikeskukseksi. Nykyinen toiminta on osayleiskaavan ja kehittämissuunnitelman mukainen.

Johtopäätös: Terveys- ja hyvinvointipalvelut on hyvä sijoittaa keskitetysti, kirkonkylän kehittämissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Synergiaetuja syntyy mm. pysäköinnin, teknisten tilojen ja huoltotilojen osalta. Luonnonkaunis sijainti edistää terveyspalvelujen asiakkaiden viihtymistä. Alue tulee pysyä yleisten rakennusten korttelialueena (Y). Pinta-ala ja rakennusoikeus on riittävä alueen kehittämiseen mm. mahdolliselle uudelle sairaalalle.

Kortteli 413 tontti 1 ja leikkipuisto (VK)

Alueelle on aikaisemmin laadittu luonnosvaihtoehtoja (2019) tavoitteena ryhmäkodit ja senioriasunnot, viisi rakennusta, kerrosluku II ja VI ja rakennusoikeus yhteensä 14 000 – 14 100 k-m².

Alue on kolmikerroksisten kerrostalojen ympäröimä ja vajaakäytössä, eikä asemakaavatavoite (yleisten rakennusten korttelialue (Y) II e=0,40) toteudu. Alueella on erikokoisia ja erikäyttöisiä rakennuksia mm. yksikerroksinen liikerakennus Valtatien varrella, omakotitalo ja halli. Asemakaavassa leikkipuistoksi varattu alue (VK) on toteuttamatta, käsittäen vain huonokuntoista asfaltoitua pihaluettia.

Johtopäätös: Alueelle voitaisiin rakentaa vähintään kolmekerroksisia asuinkerrostaloja. Valtatien puolella kerrosluku tulisi rajoittaa kahteen, ettei rakennuskanta poikkea liikaa Valtatien varrella vallitsevasta kerrosluvusta. Rakennusten koko olisi hyvä olla vieressä olevien asuinkerrostalojen luokassa. Käyttötarkoitus voisi olla asuinkerrostalot osayleiskaavan mukaan mahdollistaen myös ryhmäkodit ja senioriasunnot.

Asemakaavan laajennus etelään

Etelän laajennusalueelle on laadittu useampi vaihtoehto ja muunnelma, joista yksi on valittu jatkosuunnittelun pohjaksi.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Liikenteen osalta vaihtoehtona oli Vilukon ja Karjatien jatko. Vilukko ja Karjatie ovat kapeita katuja, joiden varrella sijaitsee muutama omakotitalo. Ajon ohjaaminen teiden kautta noin 25 uudelle tontille olisi merkittävä autoliikenteen lisäys. Liikennehäiriö olisi erityisen merkittävä rakentamisen aikana. Tätä vaihtoehtoa ei valittu jatkosuunnittelun pohjaksi. Toinen vaihtoehto oli uuden kadun suora liittymä kokoojakadulle (Aholanperäntie) ja sen kautta yleiselle tielle (kt79). Tämä vaihtoehto valittiin jatkosuunnittelun pohjaksi liikennevaikutukseltaan parempana vaihtoehtona.

Asemakaavan kuvaus

5.1 Asemakaavan muutos ja laajennus

Kittilän kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus koskee keskustan rakennettua aluetta, laajennus rakentamatonta aluetta.

Muutos

Asemakaavan muutos koskee Kittilän kirkonkylän keskustan kortteleita: 150-163, 201-229, 250-253, 301-306, 308-338, 342-343, 345-370, 401-414, (415 ruksattu), 416-419, 500-502, 504-521 ja niihin liittyvää katualuetta, puistoaluetta, lähivirkistysaluetta ja maa- ja metsätalousaluetta.

Asemakaava päivitetään ja tarkistetaan. Nykyisen asemakaavan aluevarauksia, merkintöjä, rakennusoikeuksia ja yleismääräyksiä yhdenmukaistetaan ja ajantasaistetaan mukaan lukien teknisluonteiset korjaukset. Kortteli 252 yhtyy kortteliin 219. Kortteli 308 yhtyy kortteliin 311. Kortteli 343 yhtyy kortteliin 342. Kortteli 417 yhtyy kortteliin 416. Kortteli 508 poistuu kokonaan.

Erityisen tarkistuksen kohteena on Valtatien varrella oleva ydinkeskustan alue huomioiden kyläkuvan kehittämissuunnitelman tavoitteet. Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan taajaman tiivistämistä ja eheyttämistä kirkonkylän pääraitin varrella (Valtatie, kt79). Valtatien liikennealue (LT) tarkistetaan kt79 suunnitelmien mukaan.

Laajennus

Asemakaavan laajennus kohdistuu itään, länteen ja etelään.

Idässä asemakaava laajenee Karinnokan alueelle mahdollistaen Karinokan ideasuunnitelman toteuttamisen.

Lännessä asemakaavan laajennuksilla liitetään valaistun ulkoilureitin aluetta asemakaavaan virkistysalueeksi (VL). Laajennuksella varmistetaan virkistysalueen riittävyys ja reitistön jatkuvuus. Törlönpuistoon liitetään myös siihen kuuluvia pieniä alueita.

Asemakaavan laajennuksella etelään muodostuu kolme uutta erillispientalojen korttelia (AO) korttelit 522-524, katu- ja lähivirkistysaluetta (VL). Laajennus on osayleiskaavan tavoitteiden mukainen.

Erityisesti tarkistettava ja tehostettava alue ydinkeskustassa

Asemakaavamuutoksella tehostetaan ja tiivistetään Kittilän kirkonkylän keskustan Valtatien varteen sijoittuvan ydinalueen aluetta laaditun Kittilän kirkonkylän kyläilmeen, viihtyisyyden, vetovoiman ja toiminnallisuuden kehittämissuunnitelman (2019) tavoitteiden mukaan. Erityisesti tarkistettava ja

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

tehostettava alue ulottuu terveyskeskukselta Törilönpuistoon asti, rajautuu idässä säännöstelykanavaan ja käsittää lännessä Valtatien varressa olevan kaupallisen vyöhykkeen.

Kaupallisen toiminnan ydinalue kyläraitin molemmin puolin (Valtatien itäpuolella korttelit 404, 405, 406, 407 ja 408 ja länsipuolella 303, 306, 312, 313, 331, 332 ja 342) on tarkistettu asemakaavassa niin, että markettien ja liikerakennusten alue on selkeästi merkitty liikerakennusten korttelialueeksi (KL), muut alueet on merkitty asuin-, liike- ja toimisto-rakennusten korttelialueeksi (AL). Erillispientalojen korttelialuumerkintä (AO) ja yleisten rakennusten korttelialueet (Y) on muutettu. Tonttijako, rakennusalat ja -oikeudet on tarkistettu.

Rantatietä pitkin olevat alueet (kortteleissa k-404, 405, 406, 407 ja 408) on tarkistettu asemakaavassa niin, että selvästi toteutettujen erillispientalojen korttelialueen merkintä pysyy (AO). Sen sijaan ei toteutettuja ja irrallisena olevat AO-tontit on tehostettu AR- ja AL:ksi.

Kuva 51. Ydinkeskustan alue, muutettava ajantasakaava oikealla, asemakaavaluonnos vasemmalla

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kortteli 409 on pääasiassa rakentamaton. Nykyinen merkintä on asuin-, liike- ja toimisto-rakennusten korttelialue (AL). Käyttötarkoitus on muutettu mahdollistaen kaksikerroksisia asuinkerrostalojen ja/tai rivitaloja (AKR).

Kuva 52. Kortteli 409, muutettava ajantasakaava (oik), asemakaavaluonnos (vas).

Kortteli 413 tontti 1 Nykyinen merkintä yleisten rakennusten korttelialue (Y) on tarpeeton ja alue sekavasti ja tehottomasti toteutettu. Käyttötarkoitus on muutettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK) ja Valtatien puolella nykyisen liikerakennuksen alueella asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (AL). Alue on jaettu viiteen tonttiin. Toteuttamaton leikkipuistoaluevaraus (VK) on poistettu tarpeettomana. Kerrosluku on nostettu kahdesta neljään lukuun ottamatta rakennusalat Valtatien varrella. Aluetta ympäröi kolmikerroksisia asuinkerrostaloja.

Kuva 53. Kortteli 413, muutettava ajantasakaava oikealla, asemakaavaluonnos vasemalla

Terveyskeskuksen ja palvelutalojen alue. Kortteli 416 ja 417 yhdistetään ja samalla niiden välillä oleva toteuttamaton ja tarpeeton katualuevaraus poistuu. Korttelinumero 417 poistuu. Yleinen ajo rantaan tapahtuu Tuomarintien kautta. Tuomarintien varrelle merkitään puistoaluealuevaraus (VP) suunnitellulle koirapuistolle sekä ideasuunnitelman mukaiselle senioripuistolle.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Kuva 54. Terveyskeskuksen alue, muutettava ajantasakaava oikealla, asemakaavaluonnos vasemmalla

Karinnokan ideasuunnitelma. Asemakaava on laajennettu ja Karinnokan Törlönpuiston ja matonpesupaikan alue on merkitty virkistyskäyttöalueeksi (VL) ja ajoyhteys Karinnokkaan on merkitty kaavaan edistämään ideasuunnitelman tavoitteiden toteuttamista.

Kuva 55. Törlönpuiston alue, muutettava ajantasakaava oikealla, asemakaavaluonnos vasemmalla

Kauppatorin ideasuunnitelma. Tori kehitetään nykyiselle paikalle, Kittilän hotellin viereen. Torin alue merkitään asemakaavassa torialueeksi edistämään torin ideasuunnitelman toteuttamista.

Kuva 56. Torin alue, muutettava ajantasakaava oikealla, asemakaavaluonnos vasemmalla

Yleisen tien aluevarauksen (LT) tarkistus

Kantatie 79 (Valtatie) Kittilän kohdassa. Suunnitelmaluonnoksen toteuttamisen edistämiseksi yleisen tien aluevaraus (LT) laajennetaan koko kirkonkylän läpi. Suunnitelman mukaan Valtatien varrelle rakennetaan mm. kevyen liikenteen väylä.

Katualuevarausten muutoksia

- Kortteleiden 404 ja 405 välillä oleva nimetön katualuevaraus poistuu tarpeettomana.
- Kortteleiden 417 ja 416 välinen katualuevaraus poistuu tarpeettomana.
- Ollintien ja Lautatien katualuevaraukset levenevät.
- Rantatien katualuevaraus levenee niin, että siihen mahtuu rakentamaan myös kevyen liikenteen väylän rinnakkain. Rantatie on suunniteltu rakentaa katuna ja penkereenä osaksi tulvasuojelua.
- Teknisluonteiset korjaukset: Kivitien katualuevaraus korttelin 312 kulmassa ja Sairaalantien katualuevaraus.

Asemakaavasta poistuu seuraavat merkinnät

- AOT Erillispientalojen korttelialue, jolle sallitaan korjaamo- tai varastohallin rakentaminen ja työkoneiden säilyttäminen. Teollisuus- ja varastorakennusten kerrosala saa olla enintään 30% rakennusoikeudesta. Merkintä poistuu tarpeettomana. Koskee korttelin 204 tonttia 7, korttelin 302 tontteja 1 ja 502.
- LA Henkilöliikenneterminaalin korttelialue. Sekä merkintä että alueen käyttötarkoitukset ovat vanhentuneet. Koskee korttelin 403 tonttia 2. Alueella sijaitsee S-marketin pysäköintialue. Korttelialue muuttuu yleiseksi pysäköinniksi (LP).
- Prosenttimerkintä Luku osoittaa, kuinka suuren osan alueesta tai rakennusala saa käyttää rakentamiseen. Vanhentunut merkintä poistuu tarpeettomana. Koskee korttelin 221 tonttia 2, korttelin 227 tonttia 1 ja korttelin 302 tonttia 2.
- VK Leikkipuisto. Merkintä poistuu tarpeettomana. Asemakaavan puistoalueille osoitetut leikkipaikat merkitään johdonmukaisesti alueen osan leikkipaikan merkinnällä (le).
- tv Rakennusala, jolle saa sijoittaa teollisuus- tai varastorakennuksen. tv-merkintä korvataan t-merkinnällä Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen. Koskee kortteileita 305 ja 308. Kerros- ja rivitalotonteilla on jo rakennettu jätekatoksia kyseisille alueille.
- Rakennusoikeutta osoittava tehokkuuslukumerkintä poistuu käytöstä. Rakennusoikeutta osoitetaan tonttikohtaisesti kerrosalaneliömetreinä. Muunnos tehdään niin, että vähintään tontin toteutettu rakennusoikeus säilyy.
- Vanhentunut tapa merkitä enimmäiskerrosaluku $I \frac{3}{4}$ muuttuu muotoon $I u \frac{3}{4}$.

Asemakaavan uudet merkinnät

- Suojeltava puu. Kyläkuvan kannalta tärkeä maisemapuu.

- Alueen osa, jolle saa rakentaa tulvapenkereen (rl)
- Torialue
- Kyläkuvallisesti tärkeä alue, jolla tulee säilyttää kirkkoon suuntautuvat avoimet näkymät (sk-1)
- Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolaillla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös (sm)

[Yleiset määräykset](#)

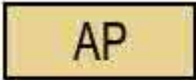
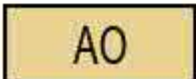
Yleiset määräykset kuuluvat joihinkin voimassa oleviin asemakaavoihin. Yleismääräykset yhdistetään ja päivitetään sekä laajennetaan koskemaan koko suunnittelualuetta. Lisätään kokonaan uusia yleismääräyksiä koskien vesihuoltoa, hulevesien käsittelyä ja tulvasuojelua.

5.2 Mitoitus

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 300 ha, josta asemakaavan laajennus etelään on noin 16 ha, laajennukset länteen noin 7 ha ja 2,4 ha, laajennus itään Karinnokan alueelle noin 0,4 ha. Laajennukset yhteensä ovat noin 25,8 ha.

[Seurantalomakkeen tiedot täydennetään tähän.](#)

5.3 Aluevaraukset ja merkinnät

	Asuinpientalojen korttelialue.
	Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.
	Erillispientalojen korttelialue.
	Asuinkerrostalojen korttelialue.
	Asuinkerrostalojen tai rivitalojen korttelialue.
	Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Korttelin rakennusoikeudesta enintään 50% saa käyttää asuintiloja varten.

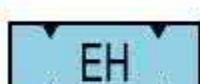
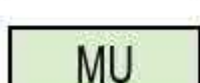
25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Y	Yleisten rakennusten korttelialue.
YL	Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue.
YO	Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.
YS	Sosiaalitoimintaa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue.
YK	Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue.
YU	Urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.
YM	Museorakennusten korttelialue.
K	Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.
KL	Liikerakennusten korttelialue.
TY	Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.
VP	Puisto.
VL	Lähivirkistysalue.
VK	Leikkipuisto.
VU	Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.
VV	Uimaranta-alue.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

	Yleisen tien alue.
	Kanava-alue.
	Venesatama/venevalkama.
	Yleinen pysäköintialue.
	Huoltoaseman korttelialue.
	Autopaikkojen korttelialue.
	Erityisalue.
	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.
	Hautausmaa-alue.
	Suojaviheralue.
	Maa- ja metsätalousalue.
	Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta.
	Vesialue.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

251

Korttelin numero.

4

Ohjeellisen tontin/rakennuspaikan numero.

NIITTYTIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

530

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

I

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

I u ½

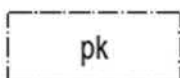
Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi.

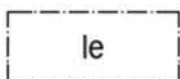
Rakennusala.

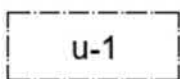
Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.

Rakennusala, jolle saa sijoittaa lasten päiväkodin.

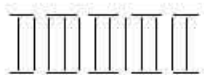
Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.

Urheilukenttää varten varattu alueen osa.

Jalankululle varattu alueen osa.

Ohjeellinen jalankululle varattu alueen osa.

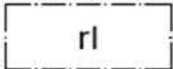
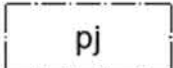
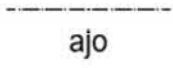
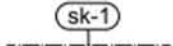
25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

	Katu.
	Katuaukio/tori.
	Jalankululle varattu katu/tie.
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla tontille/rakennuspaikalle ajo on sallittu.
	Moottorikelkailulle varattu katu/tie.
	Moottorikelkkailureitti.
	Ohjeellinen ulkoilureitti.
	Suojeltava puu. Kyläkuvan kannalta tärkeä maisemapuu.
	Pysäköimispaikka.
	Ajoneuvoliittymän likimääräinen sijainti.
	20 kW:n sähköjohtoa varten varattu alueen osa.
	Maanalaista viemäriinjaa varten varattu alueen osa.
	Suojeltava rakennus. Paikallishistoriallisesti, sekä taajama- ja kyläkuvan kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Rakennuksen kultuurihistorialliset ominaispiirteet ja taajamakuva kannalta merittävä luonne tulee säilyttää muutos- ja korjaustöissä.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

	Alueen osa, johon saa rakentaa tulvapenkereen.
	Alue, jolle saa sijoittaa polttoaineen jakeluaseman.
	Ajoyhteys
	Kyläkuvallisesti tärkeä alue, jolla tulee säilyttää kirkkoon suuntautuvat avoimet näkymät.
	Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös.

Yleiset määräykset

AK-, AKR-, AP-, AR-, AO-, AL- ja TY-alueilla rakennus on rakennettava vähintään 2 metrin päähän viereisen rakennuspaikan rajasta, ellei sitä rakenneta kiinni viereisellä rakennuspaikalla olevaan rakennukseen. Rakennettaessa lähemmäs kuin 6 metrin päähän viereisen rakennuspaikan rajasta on rajan puoleisen seinän oltava vähintään paloteknistä luokkaa B 30 eikä siinä saa olla muita kuin yksittäisiä enintään 0,2 m²:n ikkunoita, kuitenkin enintään 1 m².

Rakennuksen laajennuksen ulkopintamateriaalien, värien ja kattokaltevuuden on oltava samat kuin laajennettavassa rakennuksessa, ellei rakennuslautakunta myönnä erityisestä syystä tästä poikkeusta.

Uudisrakennuksen katon muodon ja kaltevuuden on noudatettava lähiympäristössä vallitsevaa asuinrakennusten kattomuotoa ja -kaltevuutta, ellei rakennuslautakunta myönnä erityisestä syystä tästä poikkeusta.

Rakennuspaikalla on varattava leikkiin ja asukkaiden muuhun oleskeluun sopivaa yhtenäistä aluetta vähintään 20 % asuinhuoneistojen yhteenlasketusta kerrosalasta.

Autopaikkoja on rakennettava rakennuspaikalle vähintään:

- ap/80 asuntokerrosala-m², kuitenkin vähintään 1 ap/asunto.
- ap/50 liikekerrosala-m²
- ap/majoitusliikkeen vierashuone
- ap/1,5 henkilökuntaa
- ap/50 toimistokerrosala-m²
- ap/5 hoitopaikkaa
- ap/5 yli 18-vuotiasta oppilasta

Rakennuslautakunta voi myöntää lykkäystä 25%:lle autopaikkojen rakentamisvelvollisuudesta autopaikkatarpeen mukaan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Autopaikat on erotettava leikki- ja oleskelualueista istutuksilla tai seinillä. Asuinhuoneen ikkunan edessä 15 m lähempänä ikkunaa olevan autopaikan tulee olla vähintään 2 metriä asuinhuoneen lattiatasoa alempana. Tämä määräys ei koske AP- ja AO-alueita.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kaikki jätevedet on johdettava viemäriverkostoon. Kiinteistönomistaja tai -haltija on velvollinen rakentamaan liittymisjohdon vesi- ja viemäriverkostoon. Kiinteistönomistajan tai -haltijan tulee huolehtia jätevesien pumppauksesta, mikäli jätevesiä ei ole mahdollista johtaa suoraan yleiseen viemäriverkkoon.

Kiinteistönomistaja tai -haltija vastaa kiinteistönsä hulevesien hallinnasta (MRL 103 e §). Hulevesiverkoston toiminta-alueella on liitettävä hulevesiverkostoon. Hulevesiverkostoon liittymättömillä kiinteistöillä hulevedet tulee ensisijaisesti hoitaa kiinteistön alueella tarvittaessa kivipesää käyttäen ja toissijaisesti hulevedet on mahdollista johtaa kadun sivuojaan.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee osoittaa rakennuspaikan rakennettavuus ja tarvittaessa toimenpiteet rakennuspaikan vahvistamiseksi rakennusluvan yhteydessä maankäytön ja rakennusasetuksen MRA 49§ mukaisesti tehtävän selvityksen (perustamis- ja pohjaolosuhteet) lisäksi.

Korttelialueiden sähkö-, puhelin- ym. johdot tulee rakentaa maakaapeleilla.

Rakennus on perustettava maaston mukaisesti. Pengeryksiä tai leikkauksia ei sallita

Tulvariskialueille rakennettaessa (kerran 100 vuodessa toistuva tulvakorkeus, HW 1/100) tulee huomioida tulva- ja kosteusvahinkojen vaara. Rakennuslupaa uudelle rakennukselle ei saa myöntää, ellei yleistä tulvasuojaa ole rakennettu.

Tulvapenkereen saa sijoittaa kaavan mukaiselle paikalle ja yleinen tie tai katu voidaan rakentaa penkereenä.

5.4 Kaavamuutoksen vaikutukset

5.4.1 Luonto- ja ympäristövaikutukset

Keskustan asemakaavan muutos- ja täydennysalueelle ei sijoitu luonnontilaisia luontotyyppejä.

Kaavan ratkaisujen vaikutukset keskustan taajama-alueen luontoon arvioidaan vähäisiksi, sillä alueen luonto on jo vahvasti ihmisen muokkaamaa ja lajisto taajama-alueelle tyypillistä. Kaavassa ei ole osoitettu erityisiä luontoarvojen kannalta herkkiä kohteita. Lähimmät luontoarvojen kannalta merkittävät kohteet sijoittuvat kaava-alueen itä- ja länsipuolille. Laajan suoalueen pesimälinnusto (Kotivuoma-Parvavuoma) on sopeutunut jo nykyisellään lähialueelle sijoittuvan asutusalueen ja liikuntareittien toimintaan. Kaavassa osoitetut ratkaisut eivät muuta alueen länsipuolisen laajan ja luonnontilaisen kaltaisen suoalueen nykytilannetta. Aakenusjoen altaalla, Ounasjoen tulvasaarilla ja Karjavuoman niityillä pesivä linnusto on niin ikään kulttuurivaikutteisen ympäristön lajistoa tai ihmistoimintaan sopeutunut lajistoa. Tulvasaarten ja niittyjen arvokkaat elinympäristöt ja niiden edustavuus ovat perinnebiotooppien hoidosta riippuvaisia. Tulvaniittyjen olosuhteisiin kaavan ratkaisulla ei ole vaikutuksia.

Keskustan alueelle toteutettavaksi suunnitellut tulvasuojelutyöt osaltaan lisäävät Ounasjokeen kohdistuvaa kiintoaineskuormitusta, joka on huomioitava tulvasuojelutöiden toteutuksessa. Kaavan ratkaisulla ei ole osuutta tulvasuojelun toteutukseen.

5.4.2 Natura-arvioinnin tarveharkinta

Kaava-alueen itäpuolelle sijoittuu Ounasjoen Natura-alue (FI1301318, SAC), joka on noin 300 kilometriä pitkä ja sen osalta vain vesialue ja siitä riippuvaiset tulvanalaiset luontotyypit joen suistoalueella lukeutuvat Natura-alueen suojeluperusteisiin. Natura-alueen suojelu toteutetaan vesilailla ja suistosaarilla (Rovaniemi) suojelun toteutuskeinona on rakennuslaki.

Kaava-alueen osalta Ounasjoen Natura-aluetta sijoittuu noin viiden kilometrin osuudella alueen itäpuolelle. Kaava rajautuu Natura-alueeseen ainoastaan Karinnokan lintutornin pohjoispuolella, Aakenusjoen altaan pohjapadolta muutaman sata metriä joen alavirtaan. Alueella on tulvanalaista rantatöyrästä ja hoidettua niitty rantaa. Lisäksi kaava-alue rajautuu Natura-alueeseen joen ylittävän sillan (Sodankyläntie) pohjoispuolella terveystakeskuksen rannassa, missä Salmijärvi ja rakennettu kanava purkavat vetensä takaisin Ounasjokeen. Rannassa on betonirakenteinen laituri ja veneenlaskupaikkoja.

Ounasjoki on Kittilän keskustaajaman ohittavalla osuudella uomassaan alavalla jokilaaksolla ja sen rannoilla on jo hyvin pitkään ollut tulvaniittyjä ja karjan laitumia. Kaavassa osoitetut ratkaisut eivät muuta Natura-alueeseen lukeutuvan Ounasjoen välitöntä rantaviivaa. Tulvasuojelutoimet sijoittuvat Natura-alueen ulkopuolella Aakenusjoen altaan alueelle sekä Haudanperältä Salmijärveen rakennetun kanavan alueelle. Kaavassa osoitetuilla toimilla ei ole Natura-alueen nykyisiä olosuhteita muuttavia vaikutuksia. Mikäli taajama-alueen kehittämisessä jätevesihuolto ei oleellisesti muutu, ei heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen vedenlaadulla arvioida aiheutuvan. Tulvasuojelutoimenpiteiden arvioidaan pitkällä ajanjaksolla edistävän Ounasjoen vedenlaadun säilymistä ja ylimääräisen kiintoaineksen sekä taajama-alueen kuormitteisten hulevesien päätymistä suoraan jokivesistöön.

Kaavassa osoitettujen toimenpiteiden osalta arvioidaan, että kaavahanke ei merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteita ja varsinainen luonnonsuojelulain 65§:n mukainen Natura-arviointi ei olisi tarpeen.

5.4.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Asemakaavan muutos koskee rakennettua taajama-aluetta. Muutokset ovat pääosin tarkistusluonteiset. Näin ollen vaikutukset rakennettuun ympäristöön ovat suhteellisen vähäiset. Eniten muutoksia ja vaikutusta kohdistuu kirkonkylän keskustan päätien/kyläraitin molempiin puoliin (kt79, Valtatie). Enimmäiskerrosluvut, käyttötarkoitukset ja rakennusoikeudet päivitetään ja yhdenmukaistetaan.

Asemakaavamuutos edistää kt79 yleissuunnitelman päivityksen (2009) toteuttamista. Sen myötä parannetaan keskustan liikenneturvallisuutta, ympäristöä ja viihtyvyyttä. Kevyen liikenteen väylän ja tien ylityskohtiin rakennetaan suojatiesaarekkeet, kevyt liikenne ja pysäköinti jäsennellään omille alueilleen siten, että niille varattu tila on selkeästi eritelty.

Asemakaavamuutos edistää Kittilän kirkonkylän kyläilmeen, viihtyisyyden, vetovoiman ja toiminnallisuuden kehittämissuunnitelman (2019) toteuttamista. Sen myötä Kittilän kirkonkylän keskeisiin alueisiin lisätään viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta alueen asukkaiden ja matkailijoiden näkökulmasta.

Asemakaavamuutos edistää asemakaavan toteuttamista ja sen myötä taajamakuva eheyttämistä.

Kittilän kirkonkylän taajama laajenee etelään. Asemakaavan laajennuksella etelään muodostuu kolme uutta erillispientalojen korttelialuetta (AO), korttelit 522-524. Asemakaavan laajennuksen toteuttamisen myötä, rakentamaton metsän peittämä alue muuttuu rakennetuksi alueeksi. Kasvillisuus poistetaan rakentamisen tieltä.

5.4.4 Vaikutukset maisemaan ja taajamakuvaan

Eniten asemakaavamuutoksia ja siten vaikutusta kohdistuu kirkonkylän keskustan päätien/kyläraitin molemmille puolille (kt79, Valtatie).

Asemakaavamuutos edistää tievarsimaiseman parantamista laaditun kt79:n yleissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Asemakaavan yleisen tien aluevarausta (LT) on laajennettu hieman mahdollistaen suunnitelman toteuttamisen.

Asemakaavamuutos edistää kirkonkylän keskustan kyläilmeen, viihtyisyyden, vetovoiman ja toiminnallisuuden parantamista laaditun kehittämissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.

Kyläraitin varrella olevat kyläkuvan kannalta arvokkaat maisemapuut on merkitty asemakaavaan suojeltaviksi puiksi.

5.4.5 Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Suunnittelualueella ei ole valtakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristökohteita.

Suunnittelualueella tunnetut kiinteät muinaismuistot on merkitty asemakaavaan. Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös (sm).

Maakunnallisesti arvokas Kittilän kirkon merkintä (YK) säilyy. Uutena asiana asemakaavaan merkitään kirkon ympärillä oleva alue Kyläkuvallisesti tärkeäksi alueeksi, jolla tulee säilyttää kirkkoon suuntautuvat avoimet näkymät (sk-1).

Osayleiskaavaan merkityt paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristökohteet on myös merkitty asemakaavaan, lukuun ottamatta Nordean pankkirakennusta, jonka arvo on heikentynyt laajennusten myötä sekä kolmikerroksista vanhaa koulurakennusta Valtatien varrella, jolle on myönnetty purkulupa. Uusi kohde, Pohjolan Osuuspankki maisemapuineen on helposti tunnistettava kyläkuvan kannalta arvokas ja on merkitty asemakaavaan. Suojeltava rakennus. Paikallishistoriallisesti, sekä taajama- ja kyläkuvan kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Rakennuksen kulttuurihistorialliset ominaispiirteet ja taajamakuuvan kannalta merkittävä luonne tulee säilyttää muutos- ja korjaustoissa (sr-1).

5.4.6 Taloudelliset vaikutukset

Investointitarpeet:

- Kantatien 79 yleissuunnitelman mukaiset parannukset, kevyen liikenteen väylän ja kiertoliittymän rakentaminen.
- Tulvapenkereiden suunnittelu ja rakentaminen.
- Etelän laajennusalueen infrastruktuurin investoinnit: kadut ja yhdyskuntateknisten verkostojen laajentaminen.

Asemakaavan muutos edistää asemakaavan toteuttamista kaavan päivittämisen ja selkeyttämisen myötä.

Uudet rakennukset tuovat verotuloja kuntaan.

Uusi rakentaminen työllistää rakentamisen aikana.

5.4.7 Liikenteelliset vaikutukset

Yleiset tied

Asemakaavamuutos edistää tienvarsimaiseman parantamista laaditun kt79:n yleissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Kt 79 toteutussuunnittelu on aloitettu. Asemakaavan yleisen tien aluevarauksia (LT) on tarkistettu mahdollistaen suunnitelmien toteuttamista.

Kadut

Kaavamuutosalueen katualuevaraukset pysyvät pääosin muuttumattomina. Kaavassa tehdään pieniä teknisluonteisia tarkistuksia. Joitakin toteuttamattomia katualuevarauksia poistetaan (Rantatien osa, Kotivuomantien osa, Mäntytien osia, Ojantie).

Terveyskeskuksen ja palvelutalojen alueella tarpeeton osa Rantatieltä poistuu ja Tuomarintie jatketaan. Vaikutukset katuverkkoon ja liikenteeseen ovat paikallisia. Muutokset edistävät terveyskeskuksen kehittämistä.

Asemakaavan etelän laajennuksen toteuttamisen myötä muodostuu 17 uutta omakotitalon tonttia. Tontit liittyvät uuden kadun kautta (Aholanmutka) Aholanperäntielle, joka liittyy kantatiehen 79. Liikennemäärä kasvaa jonkun verran Aholanperäntiellä ja liittymässä, muttei merkittävästi heikennä liikenneturvallisuutta. Liikennemäärän kasvu on alueen rakennuttua arviolta alle 100 ajoneuvoa vuorokaudessa, kun huomioidaan sekä työ-, koulu- ja vapaa-ajan matkat. Kasvu on maltillinen ja jakautuu usealle vuodelle.

Rantatien aluevarausta levennetään niin, että mahdollaan rakentamaan myös suunniteltu kevyen liikenteen väylä rinnakkain. Rantatie on pääosin toteutumatta. Rantatie on suunniteltu toimivan penkereenä, osana tulvasuojelua. Rantaraitti kulkee asutuksen ja joen välissä, joten sinne ei ole tarpeen ohjata autoliikennettä.

Liikennejärjestelmä ja liikenteen suuntautuminen

Asemakaavaratkaisulla ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen liikennejärjestelmään tai liikenteen suuntautumiseen. Kantatie 79, Valtatie on edelleen tärkein väylä Kittilän taajamassa.

Liikenneturvallisuus

Kantatien 79, eli Valtatien kehittäminen parantaa asemakaava-alueen liikenneturvallisuutta. Eri liikennemuotojen erottelu ja jäsentely selkeyttävät alueella liikkumista. Suunnitelman myötä liikenneturvallisuus paranee ajonopeuksien pienentyessä, valaistuksen parantuessa ja liikenneympäristön selkeytyessä. Kävelyn ja pyöräilyn liikkumisolosuhteet ja liikenneturvallisuus paranevat huomattavasti uusien leveämpien kävelyn ja pyöräilyn väylien johdosta. Uudet suojatiesarekkeet parantavat tien ylittämisen turvallisuutta. Em. seikat parantavat liikkujalle koettua liikenneturvallisuutta. Asemakaavamuutos edistää tiesuunnitelmien toteuttamista.

Liikenteen sujuvuus

Liikenneympäristön kehittäminen parantaa liikenteen sujuvuutta. Liikkuminen helpottuu, kun ajoneuvoliikenne, kävely ja pyöräily sekä pysäköinti jäsennellään omille alueilleen. Asemakaavamuutos edistää tiesuunnitelmien toteuttamista.

Kävely ja pyöräily

Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteen parantuvat merkittävästi. Kantatielle 80 (Sodankyläntie) suunnitellaan uusi kevyen liikenteen väylä paikallistien 19874 (Pakatintie) liittymään saakka noin 1,5 km matkalle. Maantielle 19857 (Vanhatie Alakittilässä) suunnitellaan erillinen kevyen liikenteen väylä Marjalantien liittymään saakka noin 1,8 km matkalle. Asemakaava edistää niiden toteuttamista.

Suunniteltu rantaraitti toteutuessaan mahdollistaa taajaman ohi kulkevan kävelyn ja pyöräilyn yhteyden. Asemakaavassa osa on merkitty pp:ksi osa Rantatien katualueeksi. Rantatie ja pyörätie toimivat tulvapenkereeksi.

Joukkoliikenne

Kaavaratkaisulla ei ole merkittäviä joukkoliikennevaikutuksia. Uusi asutus tuo lisää käyttäjiä joukkoliikenteelle.

5.4.8 Vaikutukset vikistykseen

Asemakaavan muutos ja laajennus itään Karinnokan alueelle edistävää alueen kehittämistä puistona ja virkistysalueena ja edistää Kittilän kehittämissuunnitelman ideasuunnitelman toteuttamista (Karinnokan virkistyskeskus).

Asemakaavan lähes kaikki maa- ja metsätalousalueeksi merkityt alueet (M) ja myös asemakaavan laajennusalueet on merkitty lähivirkistysalueeksi (VL) turvaamaan niiden käyttöä virkistysalueena reitistöineen.

Asemakaavan laajennuksella länteen muodostuu lähivirkistysalue (VL). Olemassa oleva valaistu ulkoilureitti merkitään kaavaan. Asemakaavan laajennus länteen varmistaa virkistysalueiden riittävyyden ja ulkoilureitin jatkuvuuden.

Nykyiset ulkoilureitit ja moottorikelkkailureitit merkitään asemakaavaan huomioiden pieniä muutoksia tulvapengersuunnitelmien vuoksi. Asemakaavaa laajennetaan länteen niin, että nykyinen valaistu latu sisältyy kaava-alueeseen. Laajennusalue merkitään lähivirkistysalueeksi turvaten alueen käyttö virkistysalueena reitistöineen.

Myös uudet pyöräilytiet edistävät toteutuessaan virkistystoimintaa.

5.4.9 Sosiaaliset vaikutukset

Kirkonkylän keskustan asukkaiden ja kävijöiden kokema ympäristö muuttuu uusien rakennuksien, katujen ja kevyen liikenteen väylän rakentamisen myötä.

Kirkonkylän keskustan elinympäristön viihtyisyyttä pyritään parantamaan edistämällä laaditun kyläilmeen kehittämissuunnitelman (2019) tavoitteiden toteuttamista, erityisesti kylärakenteen tiivistämistä keskusraittia pitkin. Kyläilmeen parantaminen edistää Valtakadun kauppojen toimintaedellytyksiä.

Asemakaavamuutos tukee terveystakeskuksen alueen kehittämistä, ajanmukaistamalla asemakaavaa. Yleisten rakennusten alueelle mahtuu

rakentamaan uuden sairaalan ja erilaisia tukipalvelujen ja palveluasumisen rakennuksia.

Poronhoito

Keskustaajama ei ole luonnollista osaa porojen laidunta- ja vaellusalueista, vaikka jokunen poro saattaa eksyä taajamaan. Kirkonkylän keskustan taajaman asemakaavoitus ei heikennä poronhoidon edellytyksiä.

5.4.10 Turvallisuusvaikutukset

Liikenneturvallisuutta pyritään parantamaan edistämällä laaditun kt79 yleissuunnitelman päivityksen (2009) tavoitteiden toteuttamista. Toteutuessaan liikenneturvallisuus kirkonkylän keskustassa paranee huomattavasti.

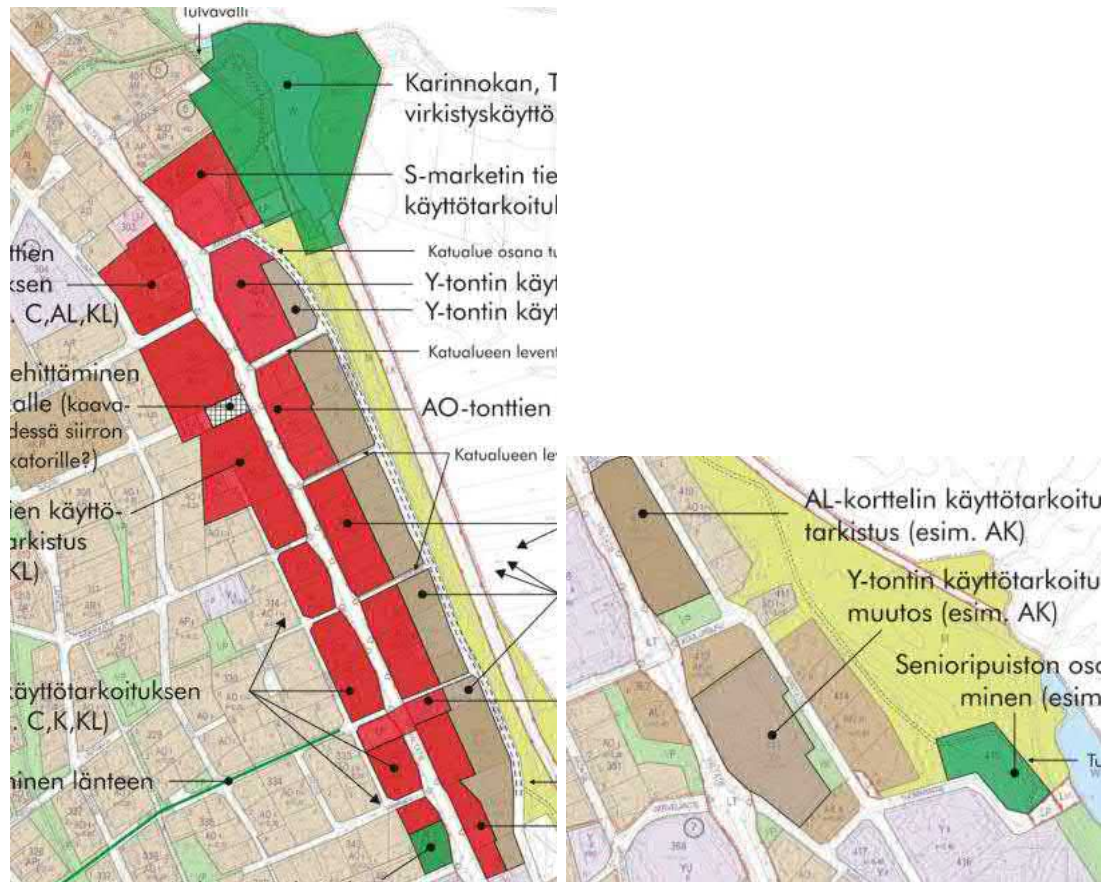
Kittilä on tulvariskialuetta. Keskustan alueelle on laadittu tulvapengersuunnitelmia ja niitä on alettu rakentamaan. Asemakaavassa tulvariski on huomioitu merkitsemällä suunniteltujen tulvapenkereiden alueita.

5.5 Suhde kirkonkylän kyläilmeen kehittämissuunnitelmaan

Asemakaavan tarkistuksen ja laajennuksen pohjatyöksi on laadittu Kittilän kirkonkylän kyläilmeen, viihtyisyyden, vetovoiman ja toiminnallisuuden kehittämissuunnitelma (Sitowise/Arkkitehtitoimisto Jarmo Lokio Oy, raportti 2019).

Suunnitelma sisältää alustavat tavoitteet maankäyttöön ja asemakaavan tarkistamiselle. Tarkistettavat alueet on esitetty kartassa. Tavoitteena on tiivistää ja tehostaa maankäyttöä kirkonkylän kyläraitin (Valtatie, kt 79) molemmin puolin sekä Valtatien ja suunnitteilla olevan Rantatien välisellä alueella.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue**Punaiset aluetäytöt**

Kaupallisen toiminnan ydinalue kyläraitin molemmin puolin. Valtatien itäpuolella kortteleissa 404, 405, 406, 407 ja 408 sekä länsipuolella 303, 306, 312, 313, 331, 332 ja 342.

Suosituksena AL ja AO tonttien käyttötarkoituksen tarkistus (esim. C, AL, K, KL).

Alue on tarkistettu asemakaavassa niin, että markettien ja liikerakennusten alue on selkeästi merkitty liikerakennusten korttelialueeksi (KL), muut alueet on merkitty asuin-, liike- ja toimisto-rakennusten korttelialueeksi (AL).

Erillispientalojen korttelialuumerkintä (AO) ja tarpeettomat yleisten rakennusten korttelialueet (Y) on poistettu.

Rakennusalat ja -oikeudet on tarkistettu.

Ruskeat aluetäytöt

Rantatietä pitkin olevat alueet kortteleissa k-404, 405, 406, 407 ja 408. Suositus: tiivistys esim. asuinkerrostaloja pientalojen sijaan.

Koulukeskusta vastapäätä oleva kortteli 409. Suositus: asuinkerrostaloja (AK).

Terveyskeskuksen läheisyydessä oleva kortteli

Rantatietä pitkin olevat alueet on tarkistettu asemakaavassa niin, että selvästi toteutettujen erillispientalojen korttelialueen merkintä pysyy (AO). Sen sijaan huonosti toteutettuja ja irrallisena olevat AO-tontit on tehostettu AR- ja AL:ksi.

Kortteli 409 on pääasiassa rakentamaton. Nykyinen merkintä on AL. Käyttötarkoitus on muutettu asuinkerrostalojen ja rivitalojen korttelialueeksi (AKR).

Kortteli 413 suurimmaksi osaksi on tehottomasti toteutettu ja nykyinen merkintä

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

413. Suositus: asuinkerrostaloja (AK).	yleisten rakennusten korttelialue (Y) on tarpeeton. Käyttötarkoitus on muutettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK) ja Valtatien puolella nykyisen liikerakennuksen alueella asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (AL).
Vihreät aluetäytöt Karinnokan ideasuunnitelma Senioripuiston osoittaminen terveyskeskuksen viereen. Suositus: VP.	Karinnokan Törilönpuiston ja maton-pesupaikan alue on merkitty virkistys-käyttöalueeksi (VL) ja ajoyhteys Karinnokkaan on merkitty kaavaan edistämään ideasuunnitelman tavoitteiden toteuttamista. Puistoalue (VP) on merkitty terveyskeskuksen viereen mahdollistaen sekä senioripuisto että suunniteltu koirapuisto.
Kauppatorin kehittäminen nykyiselle paikalle, ideasuunnitelma	Torin alue merkitään asemakaavassa torialueeksi torin ideasuunnitelman mukaisesti.

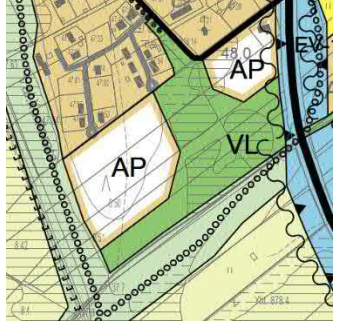
5.6 Suhde osayleiskaavaan

Asemakaavan suunnittelualue Kittilän osayleiskaavassa (voimaan 2015)

C Keskusta-toimintojen alue.	Asemakaavan muutokset kohdistuvat pääosin osayleiskaavan C-alueisiin. Asemakaavan muutoksella edistetään alueen tiivistämistä ja tehostamista, erityisesti pääraitin varrella olevien matalien erillispientalojen korttelialueiden osalta. Kittilän torille on osoitettu erillinen aluevaraus.
PY Julkisten palveluiden ja hallinnon alue.	Asemakaavan muutos kohdistuu mm. terveyskeskuksen ja koulukeskuksen alueisiin. Muutos edistää alueiden kehittämistä.
AK Asuinkerrostalojen alue.	Nykyisessä asemakaavassa kortteli 413 on merkitty yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y). Alue muuttuu asuinkerrostalojen korttelialueeksi ja on siten osayleiskaavan mukainen.
Uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet: AP	Kaksi uutta ja olennaisesti muuttuvaa AP-aluetta on osayleiskaavassa merkitty kirkonkylän eteläpuolelle. Asemakaavan laajennus etelään toteuttaa osayleiskaavan tavoitteita.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

	
rl Ohjeellinen tulvapenger, penkereen sijainti on ohjeellinen ja sen lopullinen paikka ratkaistaan asemakaavan yhteydessä.	Tulvasuojelun suunnitelmat (2017, 2020) ovat asemakaavan laadinnan lähtöaineistoa. Tulvapenkereiden alueita on merkitty asemakaavaan laadittujen suunnitelmien mukaisesti merkinnällä rl Alueen osa, johon saa rakentaa tulvapenkereen. Tulvapenkereiden rakentaminen on aloitettu 2020.
srk Kirkkolain 14 luvun 5§:n nojalla suojeltu kirkollinen rakennus. sk Taajamakuvalisest merkittävä alue.	Kittilän kirkko on maakunnallisesti arvokas kohde (RKP 1993). Kittilän kirkko on asemakaavassa turvattu merkinnällä Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue (YK). Kirkon ympärillä oleva alue on merkitty sk-1 Kyläkuvalisest tärkeä alue, jolla tulee säilyttää kirkkoon suuntautuvat avoimet näkymät.
sr Suojeltu rakennus MRL 41.2§ perusteella. srp Miljöölle arvokas rakennus. sm Kiinteä muinaisjäännös	osayleiskaavan sr ja srp -kohteet luokitellaan paikallisesti arvokkaaksi. Kohteet huomioidaan asemakaavassa suojelumerkinnällä. Suunnittelualan tunnetut sm-kohteet on merkitty oyk:ssa ja merkitään myös asemakaavaan.
Tie ja katuverkosto vt/kt valtatie/kantatie st/pk seututie/pääkatu yt/kk yhdystie/kokoojkatu	Valtakatu-Rovaniementie kt 79 on osayleiskaavassa merkitty vt/kt:ksi. Sodankyläntie kt 80 on merkitty vt/kt:ksi. Aakenuksentie kt 80 on merkitty st/pk:ksi. Asemakaavassa yleiset tiet on merkitty LT-alueeksi olemassa olevien teiden mukaisesti. Osayleiskaavassa yt/kk:ksi merkityt kokoojakadut ovat asemakaavassa merkitty katualueeksi.
Kevyen liikenteen reitti	Osayleiskaavassa kevyen liikenteen reitti osoitetaan yleisten teiden varsille, kt 79 ja kt 80 sekä Alakittilän Vanhatien varrelle. Kirkonkylässä osoitetaan myös kt 79:sta erillään olevan kevyen liikenteen reitti kirkonkylän läpi.

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

	Asemakaavassa yleisten teiden alue LT rajataan niin, että kevyen liikenteen reitti mahtuu. Erillään olevan reitin osalta kevyen liikenteen reitti on asemakaavassa merkitty jalankululle ja pyöräilylle varatuksi alueeksi tai reitti voi kulkea katua pitkin katualueella.
Tieliikenteen yhteystarve 	Tieliikenteen yhteystarvemerkinä on merkitty Rantatien kohdalle ja kiertää ydinkeskustan lyhyeltä matkalta (noin 1 km). Rantatie toteutuessaan toimisi rinnakkaisena kokoojakatuna. Rantatie on merkitty nykyisessä asemakaavassa, mutta on pääosin toteutumaton. Katualuevaraus on levennetty, jotta mahtuu kadun lisäksi rinnakkainen pyörätie. Alku- ja loppupää on levennetty, jotta myös isot ajoneuvot mahtuvat kääntymään. Läpikulkevan liikenteen siirtäminen omalle reitilleen parantaisi keskustan liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta, mutta heikentäisi samalla Valtatien asemaa pääkatuna ja kyläraittina. Valtatien varrella olevat kaupat ja marketit hyötyvät mm. matkailijoiden läpikulkuliikenteestä ja sen siirtäminen Rantatien puolelle heikentäisivät kaupallisen toiminnan edellytyksiä. Raskaan liikenteen ohjaaminen Rantatielle saattaa häiritä sen varrella asuvia ihmisiä. Raskaan liikenteen ohjaamista tulee pohtia ja vaikutuksia lieventää mm. rajoittamalla ajonopeutta.

5.7 Suhde maakuntakaavaan

Asemakaavan suunnittelualue Tunturi-Lapin maakuntakaavassa (2009).

A 2 Kittilä, Taajamatoimintojen alue. <u>Kehittämisperiaate:</u> Taajamaa kehitettäessä otetaan huomioon lisääntyvästä liikenteestä aiheuttavat haitat ja pyritään turvaamaan liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Lisärakentaminen sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan nykyiselle asemakaava-alueelle tai sen välittömään yhteyteen. Varaudutaan myös taajaman laajenemiseen.	Asemakaavan muutos ja laajennus edistävät maakuntakaavan taajamatoimintojen alueeseen kohdistuvia kehittämistavoitteita edistämällä laadittujen kt79 yleissuunnitelman (2009) ja kirkonkylän kehittämissuunnitelman (2019) tavoitteiden toteuttamista. Lisärakentaminen mahdollistetaan nykyiselle asemakaava-alueelle. Varaudutaan taajaman laajenemiseen etelään.
C 112 Kittilän keskusta, Keskustatoimintojen alue <u>Kehittämisperiaate:</u> Palveluiden lisärakentaminen suunnataan keskustan tiivistämiseen. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan	Asemakaavan muutos ja laajennus edistävät maakuntakaavan keskustatoimintojen alueeseen kohdistuvia tavoitteita. Palvelujen lisärakentaminen suunnataan keskustan tiivistämiseen, nostetaan asemakaavan tehokkuutta pääraitin varrelle. Asemakaavan muutos

25.2.2022

Kittilän kirkonkylän asemakaava muutos ja laajennus,
keskustan alue

suuryksiköitä (1-2 yksikköä, enintään 2000-10 000 k-m ²).	edistää keskusta-alueen tiivistämistä ja tehostamista.
mv 8411 Levi-Ylläs-Olos-Pallas-Hetta matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyskehittämisen kohdealue.	Asemakaavan muutos ja laajennus edistävät matkailuun ja virkistykseen liittyviä tavoitteita edistämällä kirkonkylän kyläilmeen ja toiminnallisen kehittämissuunnitelman tavoitteiden toteuttamista.
SR 3087 Kittilän kirkko	Kittilän kirkko on suojeltu kirkkolain nojalla ja kirkon alue on asemakaavassa turvattu merkinnällä Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue (YK).

5.8 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtioneuvoston päätös uudistetuista valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteista on tullut voimaan 1.4.2018 ja koskevat seuraavia kokonaisuuksia.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen	Asemakaavamuutos ja laajennus edistävät kirkonkylän kehittämissuunnitelman (2019) tavoitteiden toteuttamista. Niiden mukaan kirkonkylän pääraitin liikenneturvallisuus (mukaan lukien kävely ja pyöräily) ja ydinkeskustan viihtyisyys paranevat. Kirkonkylän laajennus etelään liittyy kiinteästi olemassa olevaan taajamaan ja on helposti liitettävissä olemassa oleviin yhdyskuntaverkostoihin.
Tehokas liikennejärjestelmä	Asemakaavamuutoksen ja laajennuksen vaikutukset liikennejärjestelmään ovat vähäisiä.
Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	Asemakaavamuutos ja laajennus edistävät liikenneturvallisuuden parantamista keskustassa edistämällä kt79 yleissuunnitelman (2009) tavoitteiden toteuttamista.
Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat	Keskustan asemakaavan muutos- ja täydennysalueelle ei sijoitu luonnon-tilaisia luontotyyppejä eikä erityisen arvokkaita luontokohteita. Suunnittelualueella ei tunneta valtakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristön inventointikohteita. Kittilän kirkko on maakunnallisesti arvokas kohde.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto	Asemakaavamuutos ja laajennus ei juuri vaikuta energiahuoltoon.
----------------------------------	---

5.9 Nimistö

Uusi puistonimi: Senioripuisto.

Uusia katunimiä: Aholanmutka, Sairaalankuja.

Asemakaavan toteutus

Asemakaavan toteutuminen alkaa heti voimaantullessaan rakentamista ohjaavana tekijänä. Rakentaminen tapahtuu vuosikymmenien kuluessa tontti tai tontinosa kerrallaan.

Kittilän kunta tekee tarpeellisilta osin maanomistajien kanssa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 91 b §) mukaiset maankäyttösopimukset.

Rakentamisessa tulee noudattaa asemakaavoituksen tueksi laadittuja erillisiä rakennustapaohjeita. Rakentamistapaohjeet hyväksytään erikseen kunnanhallituksessa.